

JAARVERSLAG

**20
11**

MUSEUM DE FUNDATIE

INHOUDSOPGAVE

Missie en doelstellingen	5
Directieverslag	8
Verslag van de Raad van Toezicht	14
Bezoekersaantallen	20
Bedrijfsvoering	29
Tentoonstellingen	30
Publicaties	36
BankGiro Loterij, Sponsors, Fondsen, Vrienden	38
Overige activiteiten	40
Behoud en beheer	44
Bibliotheek en documentatie	53
Publiciteit	54
Educatie en voorlichting	61
Personeel en organisatie	65
Organogram	68
Financiën	72
Contact	78
Colofon	79

MISSIE EN DOELSTELLINGEN (BELEIDSPAN 2009-2012)

Missie

“Een overgave aan de beste uitingen van de menselijke geest uit alle tijden en volkeren voert naar een hoger niveau en brengt rust. Het betekent een verrijking, waar men lang met vreugde aan terug denkt”
Dirk Hannema

Een topcollectie beeldende kunst, aansprekende tentoonstellingen in de kwalitatief hoogwaardige gebouwen, Paleis aan de Blijmarkt en Kasteel het Nijenhuis. Museum de Fundatie is een dynamisch museum en wil de passie voor de beeldende kunst overbrengen op een groot en breed publiek.

Doelstellingen

Museum de Fundatie is een propagandist voor de beeldende kunst en wil zoveel mogelijk mensen de gelegenheid bieden in aanraking te komen met kunst en cultuur. Op zijn twee schitterende locaties in Zwolle en Heino/Wijhe toont Museum de Fundatie de volledige bandbreedte van zijn collecties. Daarnaast is er een aansprekend tentoonstellingsprogramma dat zich inhoudelijk verbindt aan de collecties.

Museum de Fundatie wil een breed palet van publieksgroepen aan zich binden. Van kunstgeïnteresseerden, scholieren, wetenschappers, kunstenaars tot verblijfstoeristen en dagrecreanten. Museum de Fundatie legt veel nadruk op goede educatie die in nauwe samenwerking met scholen en educatieve organisaties wordt ontwikkeld en verspreid.

Museum de Fundatie presenteert zich landelijk en internationaal en speelt met name een actieve rol in het Oost-Nederlandse en Overijsselse cultuurleven.

Museum de Fundatie zorgt goed voor zijn collecties. Verantwoord tentoonstellen en opslaan, maar ook deugdelijk ontsluiten en door acquisities uitbreiden, verbeteren en onderhouden hebben voortdurende aandacht.

Museum de Fundatie heeft een effectieve en transparante organisatie, waarin de door de overheden geïnvesteerde subsidiegelden een optimaal rendement hebben.

Beoogde resultaten tot en met 2012

- Jaarlijks meer dan 90.000 bezoekers.
- Stevige positie in de hogere regionen van de nationale kunstmusea.
- Goede verankering in de Zwolse en Overijsselse gemeenschap en een actieve/leidende positie binnen het Oost-Nederlandse kunstleven.
- Stabiele, professionele, financieel gezonde organisatie.

UITNODIGING VOOR DE OPENING VAN LOUVRE IN HEINO
 FOTOGRAFIE UIT DE COLLECTIE VAN REYN VAN DER LUGT
 ZATERDAG 6 NOVEMBER 2010, 15.00 UUR
 KASTEEL HET NIJENHUIS, 'T NIJENHUIS 10, HEINO/WIJHE
 MEER INFORMATIE: WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

MUSEUM DE FUNDATIE NEOCLASSICISME EN BIEDERMEIER
 UIT DE COLLECTIES VAN DE VORST VAN LIECHTENSTEIN
 19 DECEMBER 2010 T/M 8 MEI 2011
 MUSEUM DE FUNDATIE, PALEIS A/D BLIJMARKT, ZWOLLE
 WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

MUSEUM DE FUNDATIE THÉRÈSE SCHWARTZE
 DE NEDERLANDSE FINE FLEUR GEPORTRETTEERD
 12 FEBRUARI T/M 13 JUNI 2011
 KASTEEL HET NIJENHUIS, 'T NIJENHUIS 10, HEINO/WIJHE
 MEER INFORMATIE: WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

UITNODIGING VOOR DE PRESENTATIE VAN PAUL BLANCA
 RECHTBANKPORTRETTEEN

UITNODIGING VOOR DE PRESENTATIE VAN RONALD A. WESTERHUIS
RAWSOME!

EVERT THIELEN RECENT WERK
 MUSEUM DE FUNDATIE
 22 MEI T/M 18 SEPTEMBER 2011
 MUSEUM DE FUNDATIE, PALEIS A/D BLIJMARKT, ZWOLLE
 WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

ROB SCHOLTE SILK CUT
 MUSEUM DE FUNDATIE
 19 JUNI T/M 4 SEPTEMBER 2011
 KASTEEL HET NIJENHUIS, HEINO/WIJHE
 WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

HENK LASSCHE RETROSPECTIEVE
 11 SEPTEMBER T/M 11 DECEMBER 2011
 KASTEEL HET NIJENHUIS, 'T NIJENHUIS 10, HEINO/WIJHE
 WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

MEER LICHT

MIROSLAW BALKA KATIE PATERSON
 OLAFUR ELIASSON BAS JAN ADER
 RAGNAR KJARTANSSON TACITA DEAN
 DAVID CLAERBOUT GERT JAN KOCKEN
 WOLFGANG TILLMANS ANN BÖTTCHER
 SPENCER FINCH RAQUEL MAULWURF
 VIJA CELMINS ERIK ODIJK DERK THIJS
 WOLFGANG LAIB WILLIAM TURNER
 ROY VILLEVOYE GUIDO VAN DER WERVE

MUSEUM DE FUNDATIE, PALEIS A/D BLIJMARKT, ZWOLLE
2 OKTOBER T/M 8 JANUARI 2012
 WWW.MUSEUMDEFUNDATIE.NL

ZWOLLE IN HET LICHT VAN DE MODERNE DEVOTIE

AAN GOD GEHECHT
 12-10-2011 t/m 18-10-2011

DOOR GELOOF GEDREVEN
 19-10-2011 t/m 14-03-2012

VAN ALBRECHT DÜRER EN THOMAS A KEMPIS
 19-10-2011 t/m 08-01-2012

EEN EXPOSITIE OVER GOD
 02-11-2011 t/m 27-01-2012

stedelijk museum zwolle

DIRECTIEVERSLAG

Museum de Fundatie heeft het succes van het recordjaar 2010 in 2011 weten te borgen en ferme stappen gezet om de uitbreiding van het Paleis aan de Blijmarkt en de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis in 2012 te realiseren.

Van de 120.204 bezoekers kwamen er 88.907 naar het Paleis aan de Blijmarkt in Zwolle en 31.297 naar Kasteel het Nijenhuis in Heino/Wijhe. Daarmee steeg het bezoek aan het Paleis zelfs licht ten opzichte van het topjaar 2010. De teruggang in Heino heeft alles te maken met de werkzaamheden aan de tuin, in voorbereiding op de uitbreiding van de beeldentuin in de lente van 2012. Het resultaat van Kasteel het Nijenhuis is overigens het op één na beste ooit.

Het tentoonstellingsprogramma van 2011 omvatte in totaal zeventien exposities. Negen in het Paleis aan de Blijmarkt en acht in Kasteel het Nijenhuis. Meer dan 500 jaar kunstgeschiedenis kwam aan bod: van de late middeleeuwen met het Moderne Devotie project tot de internationale avant-garde van nu in *Meer Licht*. Van de publiekslieveling Evert Thielen tot het fenomeen Rob Scholte. Van jonge kunstenaars via ons ArtEZ programma *The Young Ones* tot Henk Lassche, een gevestigd Overijssels talent.

Twee unieke werken uit de Hannema-collectie vormden het middelpunt van grote tentoonstellingen: de *Madame Mère* van Antonio Canova, was de basis van de tentoonstelling *Neoclassicisme en Biedermeier uit de collecties van de Vorst van Liechtenstein*. Het enige schilderij van de negentiende-eeuwse romanticus William Turner in Nederlands museaal bezit was het startpunt van *Meer Licht*. Deze tentoonstelling werd door de publicist en kunstcriticus Hans den Hartog Jager samengesteld. Vele sponsors en fondsen maakten het realiseren van ons tentoonstellingsprogramma mogelijk. We werkten samen met collega's van veraf en zeer dichtbij. Met het Historisch Centrum Overijssel en het Stedelijk Museum Zwolle maakten we tentoonstellingen rond het thema Moderne Devotie. Met de Rechtbank Zwolle toonden we Paul Blanca. We waren gastheer van de kunstcollectie van de Vorst van Liechtenstein uit Wenen. Voor de tentoonstelling *Meer Licht* leenden gerenommeerde kunstinstellingen van over de hele wereld ons hun schatten. Zelf toonden wij stukken uit onze collectie bij belangrijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Ook reisde een door ons samengestelde expositie met werk van Paul Citroen uit de Provinciale Collectie naar het Internationaal Perscentrum Nieuwspoor in Den Haag en werd op ons initiatief de tentoonstelling *Jeroen Krabbé - De ondergang van Abraham Reiss* getoond in het Felix-Nussbaum-Haus in Osnabrück.

De economische spin-off van onze activiteiten was groot. Museum de Fundatie genereerde veel media-aandacht, was reisdoel voor veel cultuurtoeristen, die aan hun bezoek vaak een langer verblijf in stad

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

Zwolle

DE PROVINCIE OVERIJSSSEL EN DE GEMEENTE ZWOLLE MAKEN MET HUN SUBSIDIES DE ACTIVITEITEN VAN MUSEUM DE FUNDATIE MOGELIJK. DAARNAAST DRAAGT DE PROVINCIE OVERIJSSSEL 5 MILJOEN EURO BIJ AAN DE UITBREIDING VAN MUSEUM DE FUNDATIE IN ZWOLLE, GEZIEN HET MUSEUM OVERIJSSSEL MEDE TOT EEN AANTREKKELIJKE PLEK MAAKT OM TE WONEN, WERKEN EN RECREËREN EN DAARMEE DE REGIONALE ECONOMIE ONDERSTEUNT. DE GEMEENTE ZWOLLE INVESTEERT IN HET GEBIED ROND HET MUSEUM EN IN DE AANKLEDING VAN DE LOOPROUTE VAN TREINSTATION ZWOLLE NAAR HET MUSEUM. DE GEMEENTE ZET IN OP EEN MOOIE BINNENSTAD WAAR HET AANGENAAM VERBLIJVEN IS. EEN BINNENSTAD WAARVAN DE GROTE HISTORISCHE WAARDE WORDT GEKOESTERD, MAAR WAAR GELEGENHEID WORDT GEBODEN VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN EN INITIATIEVEN.

Nelleke Vedelaar, wethouder cultuur gemeente Zwolle, tijdens de informatiebijeenkomst over de uitbreiding van Paleis aan de Blijmarkt met ondermeer architect Hubert-Jan Henket, 13 september 2011

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

en streek koppelden. Het museum is gesprekspartner voor bedrijfsleven en overheden als het gaat om gebiedsmarketing en branding van steden en regio's.

Museum de Fundatie ontving in 2011 schenkingen met werk van onder meer Dorothé van Driel, Paul Citroen en Charlotte van Pallandt. Het samenwerkingsproject met LowLands, waarin sculptuur op het festival getoond wordt en vervolgens in de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis, kreeg na Heringa/Van Kalsbeek, *Prolong*, een vervolg met het werk *RAWSOME!* van de in Zwolle en Sjanghai werkende beeldhouwer Ronald Westerhuis. Net als *Prolong* zal *RAWSOME!* gedurende drie jaar op LowLands te zien zijn en in de tussentijd in de tuinen van Kasteel het Nijenhuis, waarna het definitief naar Kasteel het Nijenhuis gaat als onderdeel van de kunstcollectie van de Provincie Overijssel. Met steun van de BankGiro Loterij werd de schilderijenserie *Silk cut* van Rob Scholte aangekocht.

In 2010 presenteerde Museum de Fundatie zijn uitbreidingsplannen voor het Paleis aan de Blijmarkt. De door de architect Hubert-Jan Henket ontworpen futuristische uitbouw op het dak van het negentiende eeuwse voormalige Paleis van Justitie, herbergt twee ovale zalen van ieder bijna 400 m². Door de aanwas van bezoekers de afgelopen jaren, was er in het oorspronkelijke gebouw te weinig ruimte om met name schoolgroepen te ontvangen. Ook vroeg het ambitieuze tentoonstellingsprogramma zoveel plaats dat de eigen collectie in het gedrang kwam. Op basis van een bijdrage aan de verbouwing van 5 miljoen door de Provincie Overijssel en een investering in het gebied en de looproute naar het station door de Gemeente Zwolle, zijn de plannen verder geconcretiseerd. In intensieve samenwerking met zowel Provincie als Gemeente is een projectorganisatie opgezet. Het voorbereidende traject is doorlopen en extra fondsen zijn door het museum geworven. De bijdrage van de BankGiro Loterij, die in een vroeg stadium hiervoor kon worden aangewend, was daarbij een mooie start. Vervolgens werden 16 sponsors en fondsen bereid gevonden om de verbouwing mee te dragen. Hiermee kregen de plannen een solide financiële basis. Eind 2011 vond de aanbesteding plaats waarmee het project volledig op schema ligt.

Begin december 2012 zal het vernieuwde Museum de Fundatie, Paleis aan de Blijmarkt, openen. Om de aanwezigheid van het museum in Zwolle ook tijdens de sluiting van 11 maanden te waarborgen trekt het museum de stad in. Onder de naam *FUNDATIEfusions* worden kleine tentoonstellingen en delen van de eigen collectie op bijzondere plaatsen getoond. In 2011 werden hierover afspraken gemaakt met het Deltion College, Theater Odeon/De Spiegel, Gemeente Zwolle/Stadhuis en DeltaWonen. Ook werd met de Gemeente Hardenberg afgesproken bij de opening van het nieuwe stadhuis in 2012 met een tentoonstelling rond Paul Citroen acte de présence te geven. Een eerste *Fundatiefusions* buiten de stad Zwolle.

DE BIJDRAGE VAN DE BANKGIRO LOTERIJ WORDT DOOR MUSEUM DE FUNDATIE ONDER ANDERE AANGEWEND VOOR DE UITBREIDING VAN HET MUSEUM IN ZWOLLE. MET STEUN VAN DE BANKGIRO LOTERIJ KOCHT MUSEUM DE FUNDATIE IN 2011 'SILK CUT' VAN ROB SCHOLTE. DE BANKGIRO LOTERIJ IS DE CULTUURLOTERIJ VAN NEDERLAND. DANKZIJ HAAR DEELNEMERS KON DE BANKGIRO LOTERIJ IN 2011 RUIM 64 MILJOEN EURO BIJDAGEN AAN 58 TOPINSTELLINGEN DIE ZICH INZETTEN VOOR CULTUUR IN NEDERLAND.

Ralph Keuning en Marieke van Schaik, managing director BankGiro Loterij

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

Rabobank

ZESTIEN FOUNDERS ONDERSTEUNEN HET MUSEUM EN DE REALISATIE EN MUSEALE INRICHTING VAN DE UITBREIDING

De herinrichtingswerkzaamheden rond Kasteel het Nijenhuis zijn in 2011 grotendeels afgerond. In het Westelijk Bouwhuis werd een bibliotheek/studiecentrum ingericht, met werkplekken voor medewerkers en onderzoeksplekken voor externen. De in het kasteel daardoor vrijgekomen zolder werd in gebruik genomen als tentoonstellingsruimte. De tuin rond Kasteel het Nijenhuis kreeg een facelift. Met de installatie van een uitgebreid beveiligingssysteem werd een begin gemaakt. Hierdoor zal het in de nabije toekomst mogelijk zijn om de diefstalgevoelige bronzen beelden uit de collectie van Museum de Fundatie te herplaatsen in de tuin. Na de diefstal van *De Denker* van Rodin uit de tuin van het Singer Museum te Laren voelde Museum de Fundatie zich, net als veel collega-instellingen, gedwongen om zijn bronzen beelden binnen te tonen. Met Museum Beelden aan Zee in Scheveningen, één van de belangrijkste musea op het gebied van sculptuur in Nederland, is overeenstemming bereikt over het tonen van een bruikleen van meer dan 40 beelden uit zijn collectie in de tuin van Kasteel het Nijenhuis. In combinatie met de eigen collectie zal dan een beeldentuin ontstaan van internationale allure. De opening zal in het voorjaar van 2012 plaatsvinden.

Financieel is 2011 in grote lijnen verlopen conform de meerjarenbegroting. Het aandeel eigen inkomsten is door het hogere bezoekersaantal en de sterk vergrote inkomsten uit sponsoring flink gestegen. Daar staat natuurlijk tegenover dat er met de verbouwing van het Paleis aan de Blijmarkt ook een flink beroep gedaan wordt op de financiële middelen van het museum. Wij stellen met vreugde vast dat de hoge ambities van Museum de Fundatie worden gedeeld en gedragen door de Provincie Overijssel en de Gemeente Zwolle en ook door een groot aantal sponsors en fondsen. Wij hebben een stabiele financiële basis.

Museum de Fundatie maakt zich op voor het afronden van de werkzaamheden rond Kasteel het Nijenhuis en een snelle bouw van Het OOG op het Paleis aan de Blijmarkt. Vanaf de lente van 2012 zal het aanbod in en rond Kasteel het Nijenhuis met de beeldentuin nog aantrekkelijker worden. De opening van het vernieuwde Paleis aan de Blijmarkt begin december 2012 betekent door de kwaliteit van de architectuur en de toegenomen ruimte een kwantumsprong voor Museum de Fundatie, die zijn weerslag zal krijgen in hogere bezoekersaantallen. Wij kijken uit naar een mooi jaar van bouwen.

Ralph Keuning

Directeur Museum de Fundatie

Bestuurder Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

Founders van Museum de Fundatie op het bordes van Paleis a/d Blijmarkt

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Cultural Governance

Het museum en zijn besturingsmodel voldoen aan de Principes en Best Practice-bepalingen van de Code Cultural Governance. De Raad van Toezicht draagt zorg voor een evaluatie van zijn functioneren en vergadert tenminste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie. Bij het ontstaan van een vacature maakt de Raad van Toezicht een profielschets op.

Samenstelling Raad van Toezicht en Directie

Voorzitter	Rooster van aftreden
drs. J. van Lidth de Jeude	1 oktober 2015

Leden

drs. G. de Blij	14 augustus 2015
drs. H.A. Doek	3 januari 2014
S. Hannema	14 augustus 2012
dr. G.L. Sporre	1 februari 2018
mr. E.F.F. barones van Voorst tot Voorst-van Heek	14 augustus 2015

Directie/bestuur

Directeur, drs. R.H. Keuning

Nevenfuncties

drs. J. van Lidth de Jeude: voorzitter RvT ArtEZ (Hogeschool voor de kunsten Oost-Nederland, voorzitter RvT De Leeuwenkuil (Centrum voor de kunsten Deventer), voorzitter bestuur cultuurfonds BNG, voorzitter Klokkenluiderscommissie VNG, lid RvT RGV (voorheen recreatieschap Groot Veluwe), lid RvT Noorderboog Meppel, lid RvT Sensorcity, lid RvT INCAS (onderzoeksinstituut op sensoren), lid bestuur Keesen en Co.

drs. G. de Blij: penningmeester WV Randmeer, bestuurslid Stichting Cortegaardt, commissaris Oldenboom's Houthandel B.V., penningmeester Georgine van den Boogert Stichting.

drs. H.A.Doek: lid Eerste Kamer der Staten-Generaal tot juni 2011, lid bestuur Stichting Behoud en Herbestemming van Religieus Erfgoed, voorzitter Treasury Commissie Provincie Fryslân, lid RvC Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V., penningmeester bestuur Introdans, lid Vereniging AEGON, lid RvA Het Nationale Park "de Hoge Veluwe", vice-voorzitter Bestuur Stichting Nationaal

Jeugd Orkest, lid Algemeen bestuur "de 12Landschappen", vice-voorzitter RvT van Toezicht Nederlands Openlucht Museum, voorzitter RvT Karakter, penningmeester Bestuur Stichting Nederlands KamerOpera Festival, voorzitter RvC Robbers& Van den Hoogen B.V, voorzitter Raden van Toezicht en Advies van Stichting Geldersche Kasteelen, Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Steunfonds Het Geldersch Landschap en Stichting Vrienden van Kastelen.

S. Hannema: Zelfstandig marketing en communicatie adviseur bij Zoepmedia BV.

dr. G.L. Sporre: voorzitter van de Kamer van Koophandel Oost Nederland, voorzitter RTV Oost, voorzitter Zwolse Schouwburgen Odeon De Spiegel, voorzitter RvA Afval Energie Bedrijf Gemeente Amsterdam, voorzitter Bas van der Goor Foundation (Sport en Diabetes), voorzitter stuurgroep EFRO Oost Nederland (Europese Subsidies), Lid RvA Nintes (Technology Economic and Social Studies), voorzitter Nazorgcentrum Intermezzo (Isala Zwolle), lid RvC Euroclinics Athene, voorzitter Kennispoort Zwolle.

mr. E.F.F. barones van Voorst tot Voorst-van Heek: bestuurder van de cultuurhistorische erfgoederen Windesheim, IJsselvliedt en kasteel Den Doornenburg, lid van de RvC van Den Treek Henschoten, lid van de Pachtkamer van de sector Kanton van de Rechtbank Zwolle-Lelystad, bestuurder van een doelvermogen ondergebracht in het Gevaertsfonds, bestuurslid Overijsselse Kastelen Stichting.

drs. R.H. Keuning: intendant BKV Provincie Overijssel, lid Raad van Advies Stadsmarketing Zwolle, lid Raad van Advies Festivals in Overijssel, lid Raad van Advies Nederlands Symphonie Orkest.

Terugblik

In het verslagjaar vergaderde de Raad van Toezicht (RvT) vijf maal met de directeur/bestuurder en éénmaal zonder de directeur/bestuurder. De financiële commissie, bestaande uit twee leden en de directeur, kwam vier maal bijeen. Ook voerden de voorzitter en één van de leden een functioneringsgesprek met de directeur.

In de vergaderingen kwam altijd aan de orde het financiële reilen en zeilen van het museum, de bezoekersaantallen en de tentoonstellingen. Intensief is gepraat over de verbouwingsplannen van de Zwolse vestiging van Museum de Fundatie. De realisering daarvan gaat tot grote vreugde van de RvT in 2012 plaatsvinden. Naast een investering van 5 miljoen euro van de Provincie Overijssel draagt Museum de Fundatie zelf ook met meer dan een miljoen euro bij aan de bouw en inrichting.

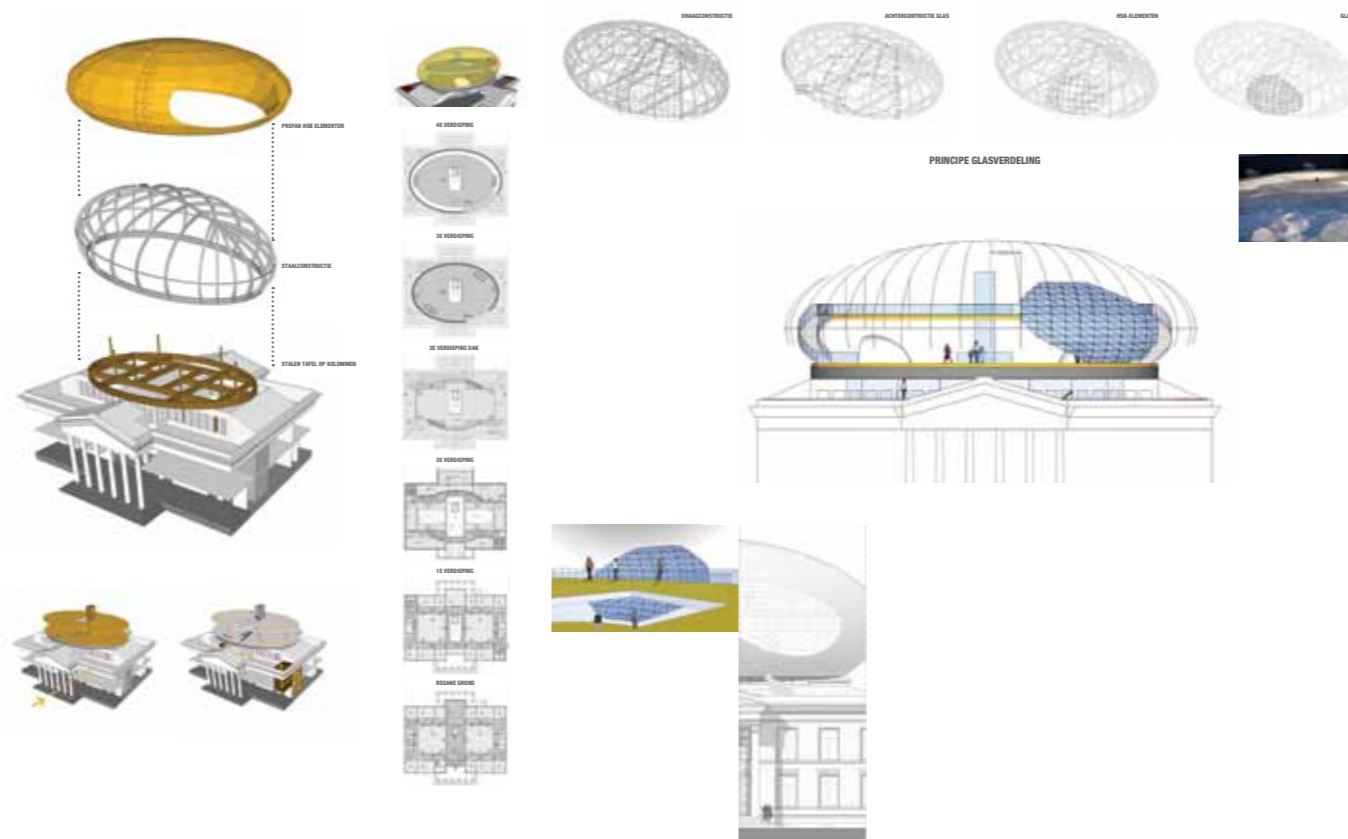
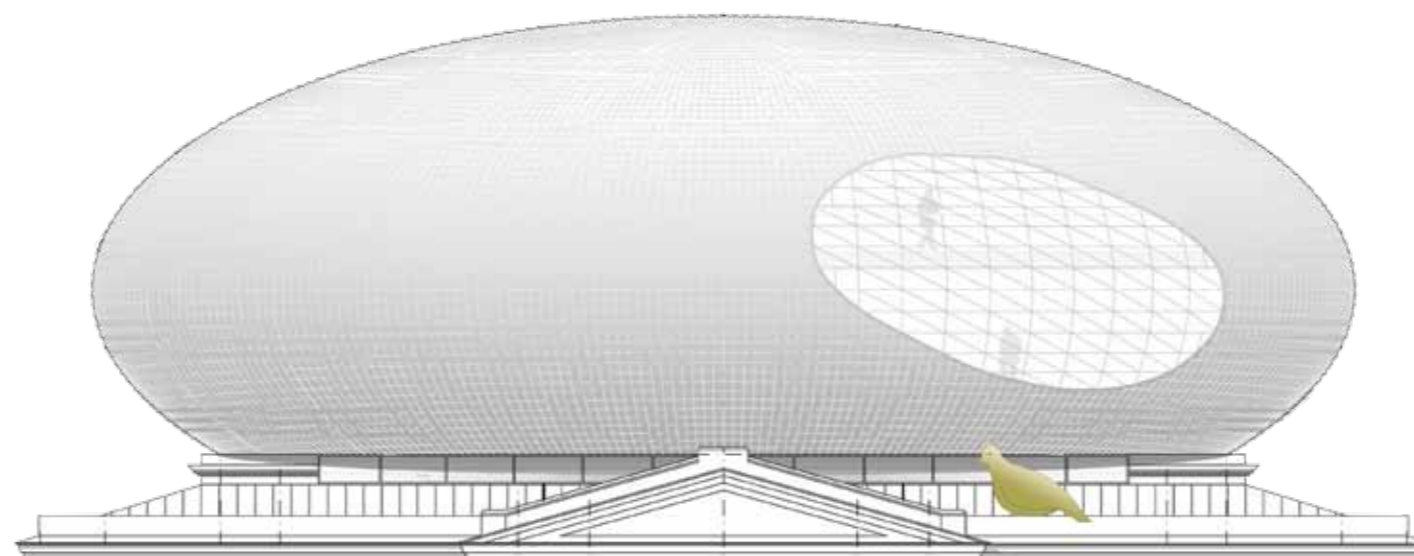
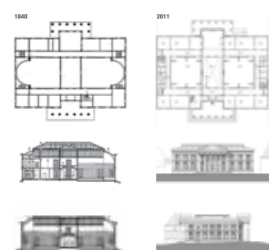
De BankGiro Loterij verklaarde zich al vroeg bereid tot het geven van een garantstelling voor de bouw van het museum uit eerder toegezegde middelen voor kunstaankoop. Daarnaast is er door het museum een succesvolle sponsoractie gevoerd, die ertoe geleid heeft dat een groot aantal bedrijven zich vaak meerjarig aan het museum verbonden hebben. Wij zijn blij en dankbaar voor al deze steun.

De Raad van Toezicht is zeer tevreden over de successen van het afgelopen jaar. Het hoge bezoekersaantal continueerde zich en het museum was veel en positief in het nieuws. De stevig geknoopte internationale contacten werden niet alleen zichtbaar in het programma van 2011, maar geven het museum ook een prachtig perspectief voor de komende jaren. In intensieve samenwerking met de subsidiegevers, Provincie Overijssel en Gemeente Zwolle, hebben de RvT en de bestuurder de voorbereidingen ten behoeve van de realisatie van de uitbreiding van het Paleis aan de Blijmarkt in 2011 kunnen afronden. De RvT wil zijn waardering uitspreken aan subsidiegevers, directie en medewerkers van het museum voor de soepele en enthousiaste wijze waarop dit traject doorlopen is. Het museum wacht een intensief jaar van bouwen. De RvT heeft alle vertrouwen in de succesvolle realisering en zal daaraan met grote betrokkenheid bijdragen.

James van Lidth de Jeude
Voorzitter Raad van Toezicht

2012 MUSEUM DE FUNDATIE

PALEIS AAN DE BLIJMARKT

Museum de Fundatie

Het gebouw is ontworpen in 1840 als gerechtshof door de architect Eduard Louis de Coninck. Sindsdien is het diverse keren ingrijpend verbouwd, als laatste door Gunnar Daan in 2004 tot Museum De Fundatie.

Het classicistische gebouw is tweevoudig symmetrisch met een indrukwekkende voor- en achtergevel. Het ligt enigszins verhoogd en als solitair volume prachtig duaal geplaatst op de grens van twee verschillende stedenbouwkundige visies. Aan de entreekant ontmoet het gebouw de middeleeuwse binnenstad met zijn gesloten straatwand en stegen.

Aan de andere kant ligt het solitaire gebouw in het vloeiende organische park. Dit park is ontworpen door J.P. Zocher volgens de Engelse landschapstijl, als transformatie van de oude stadswallen.

Wanneer men het gebouw benadert vanaf de overkant van de singel beleeft men niet alleen de 'illusie van het onbegrensd', maar ook de 'uitgestelde verwachting'. Deze twee aspecten zijn wezenlijk van belang voor de achttiende- en vroeg-negentiende-eeuwse Engelse landschapstijl. Dit vormt een prachtig contrast met het gesloten karakter van de middeleeuwse binnenstad.

DE UITBREIDING

Het Oog

Als men het bestaande gebouw als een piëdestal beschouwt, dan kan er een nieuw volume op het platte dak geplaatst worden dat zijdig symmetrisch is. Door dit volume driedimensionaal ellipsvormig te maken vormt het een contrast met de karakteristiek van het bestaande gebouw en het voegt zich in het vloeiende karakter van Zochers parkontwerp. Hierdoor ontstaat een prachtige architectonisch historische geslaagdheid.

Ook in het interieur ontstaat een boeiend museum resultaat. Naast de bestaande traditionele kabinetten en orthogonale zalen, krijgt men een totaal andere expositie-faciliteit die bestaat uit twee grote vloeiende vrije ruimten. Exponeren gebeurt hier niet op ruimtebegrenzende wanden, maar op wanden die vrij in de ruimte worden geplaatst.

Het atrium wordt het bindende element tussen deze twee verschillende museale werelden en maakt het tot één nieuw geheel.

Een groot raam aan de noordkant van de ellips brengt spanning in het symmetrische volume, voorziet de nieuwe expositieruimte van stabiel daglicht en geeft een grandioze kijk op de oude binnenstad. Oud en nieuw vloeien in elkaar over.

De hoofdingang blijft op de huidige plek aan de Blijmarkt, omdat daar de culturele en horecafaciliteiten van de stad liggen. Komende van het NS-station wordt de bezoeker over een 'rode looper' (met daarlangs kunstwerken) naar zijn doel geleid. Af en toe ziet men door de bomen aan de overkant van de singel de nieuwe uitbreiding met het bestaande gebouw. Bewust is niet gekozen voor een nieuwe voetgangersbrug om de loopafstand te verkorten. De wandelaar wordt juist de beleving van de uitgestelde verwachting en de illusie van het onbegrensd gegeven, die het Zocherpark samen met het nieuwe complex biedt. Voorgesteld wordt om het Oog te bekleden met keramische tegels. Zorgvuldige detaillering is essentieel voor het kwalitatieve eindresultaat.

De driedimensionale dakopbouw rust niet op het bestaande gebouw, maar wordt via onafhankelijke kolommen door het bestaande gebouw naar de draagkrachtige ondergrond gevoerd.

BEZOEKERSAANTALLEN

Algemeen

Van de 120.204 bezoekers kwamen er 88.907 naar het Paleis aan de Blijmarkt in Zwolle en 31.297 naar Kasteel het Nijenhuis in Heino/Wijhe. Daarmee steeg het bezoek aan het Paleis zelfs licht ten opzichte van het topjaar 2010. De teruggang in Heino heeft alles te maken met de werkzaamheden aan de tuin, in voorbereiding op de uitbreiding van de beeldentuin in de lente van 2012. Het resultaat van Kasteel het Nijenhuis is overigens het op één na beste ooit.

GEREALISEERDE BEZOEKERSAANTALLEN

Aantal bezoekers	2011	2010
Paleis a/d Blijmarkt	88.907	87.120
Kasteel het Nijenhuis	31.297	40.397
Totaal	120.204	127.517

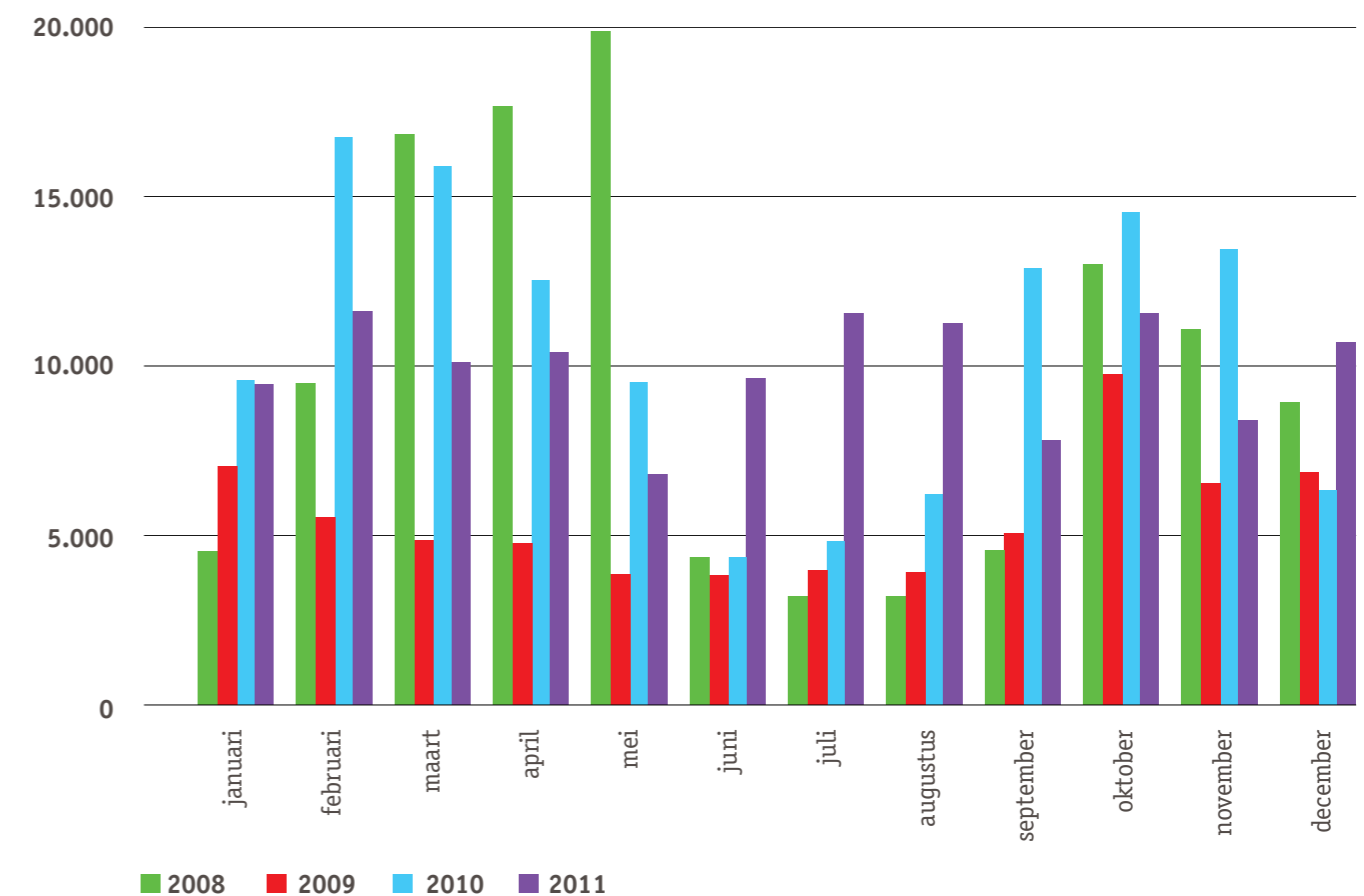
GEREALISEERDE OPBRENGSTEN

	2011	2010
Gemiddelde opbrengst entreegelden per bezoeker Paleis a/d Blijmarkt	3,30	3,49
Gemiddelde opbrengst entreegelden per bezoeker Kasteel het Nijenhuis	3,26	3,68
Gerealiseerde omzet entreegelden Paleis a/d Blijmarkt	293.590	304.002
Gerealiseerde omzet entreegelden Kasteel het Nijenhuis	101.919	148.506
Totaal	395.509	452.508

BEZOEKERSAANTALLEN PER MAAND

	paleis 2008	kasteel 2008	totaal 2008	paleis 2009	kasteel 2009	totaal 2009	paleis 2010	kasteel 2010	totaal 2010	paleis 2011	kasteel 2011	totaal 2011
januari	3.187	1.368	4.555	6.416	719	7.135	6.183	3.479	9.662	8.423	1.077	9.500
februari	8.928	639	9.567	4.894	722	5.616	11.150	5.667	16.817	9.662	2.002	11.664
maart	15.234	1.645	16.879	4.124	809	4.933	10.182	5.772	15.954	7.752	2.443	10.195
april	15.883	1.820	17.703	3.409	1.386	4.795	7.677	4.907	12.584	7.077	3.419	10.496
mei	17.640	2.328	19.968	2.212	1.706	3.918	5.320	4.236	9.556	4.054	2.803	6.857
juni	3.081	1.299	4.380	2.094	1.807	3.901	2.384	2.033	4.417	6.813	2.905	9.718
juli	1.464	1.779	3.243	2.155	1.906	4.061	1.854	3.034	4.888	7.569	4.029	11.598
augustus	1.528	1.725	3.253	2.032	1.972	4.004	2.666	3.573	6.239	8.262	3.068	11.330
september	3.176	1.469	4.645	3.369	1.723	5.092	9.874	3.107	12.981	5.473	2.442	7.915
oktober	11.820	1.244	13.064	7.569	2.279	9.848	12.315	2.270	14.585	7.860	3.783	11.643
november	10.315	822	11.137	4.659	1.960	6.619	11.961	1.515	13.476	7.135	1.367	8.502
december	8.378	621	8.999	3.311	3.635	6.946	5.554	804	6.358	8.827	1.959	10.786
Totaal	100.634	16.759	117.393	46.244	20.624	66.868	87.120	40.397	127.517	88.907	31.297	120.204

BEZOEKERSAANTALLEN PER MAAND GRAFISCH WEERGEGEVEN

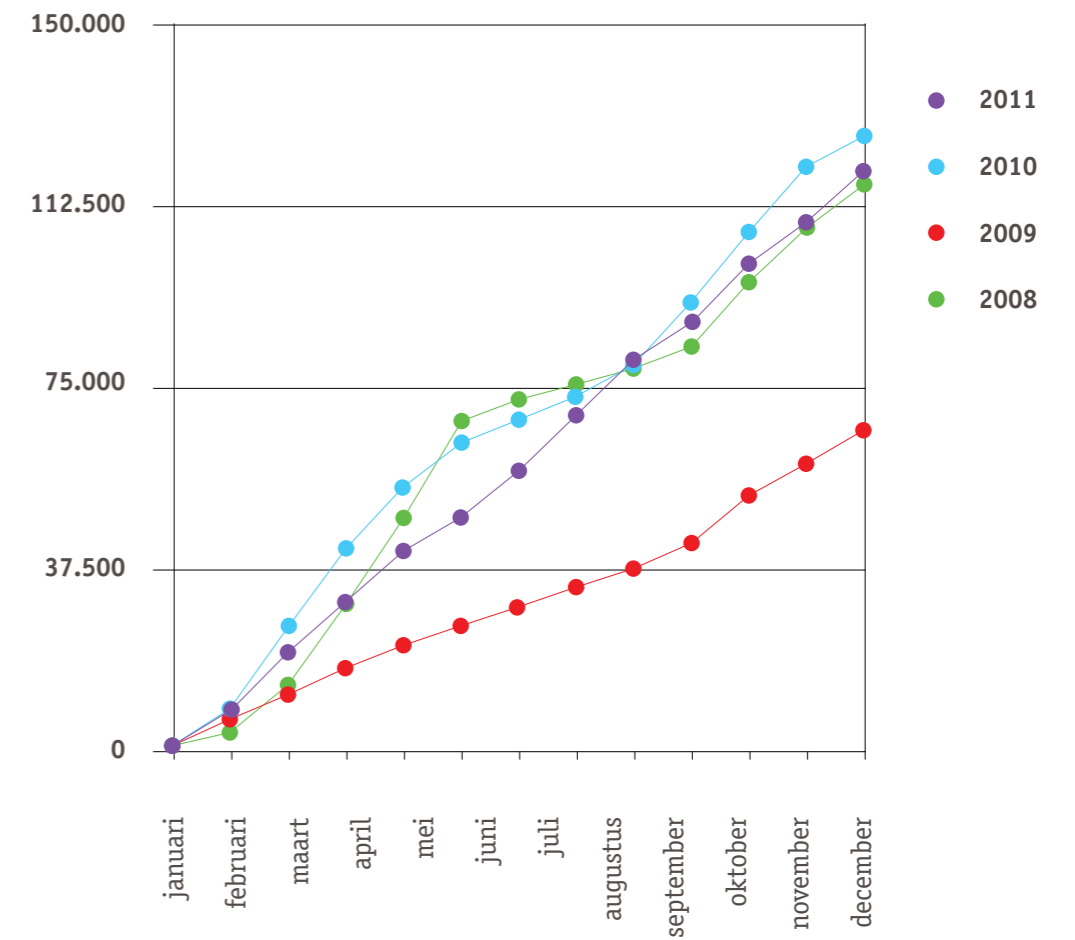

CUMULATIEVE BEZOEKERSAANTALLEN

	2008	2009	2010	2011
januari	4.555	7.153	9.662	9.500
februari	14.122	12.751	26.479	21.164
maart	31.001	17.684	42.433	31.359
april	48.704	22.479	55.017	41.855
mei	68.672	26.397	64.573	48.712
juni	73.052	30.298	68.990	58.430
juli	76.295	34.359	73.878	70.028
augustus	79.548	38.363	80.117	81.358
september	84.193	43.455	93.098	89.273
oktober	97.257	53.303	107.683	100.916
november	108.394	59.922	121.159	109.418
december	117.393	66.868	127.517	120.204

CUMULATIEVE BEZOEKERSAANTALLEN GRAFISCH WEERGEGEVEN

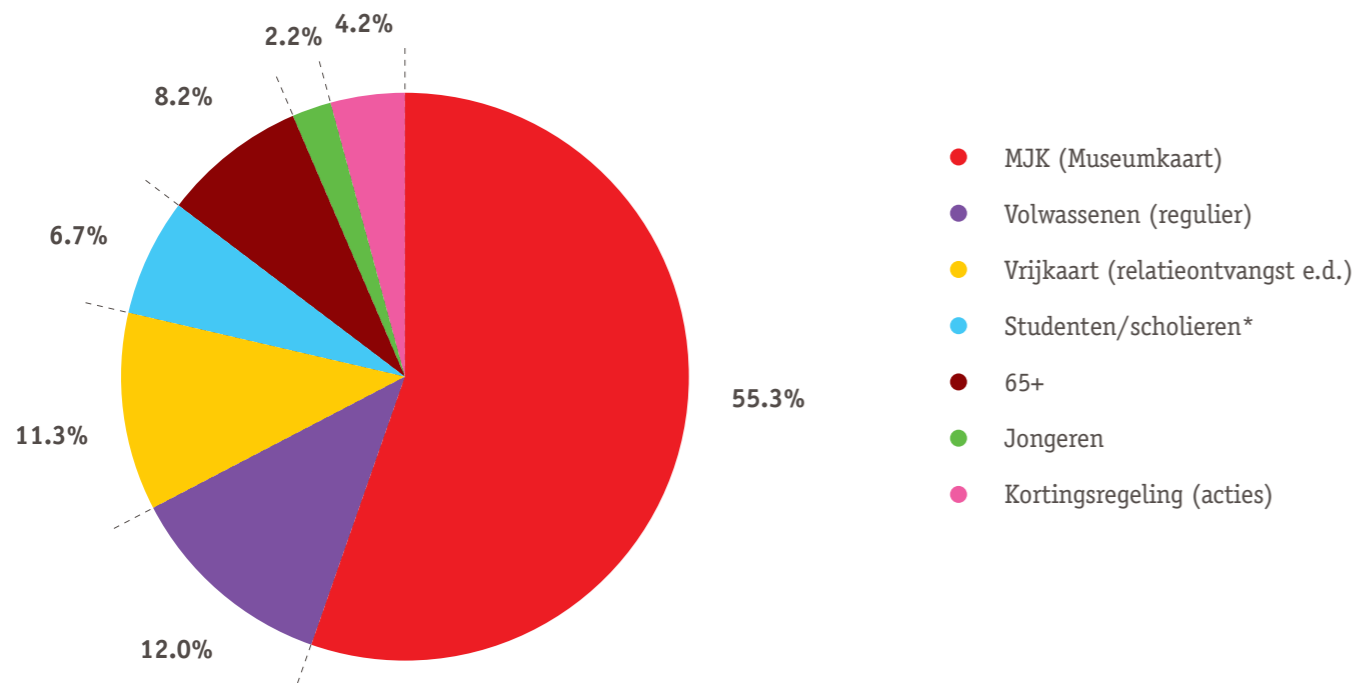

BEZOEKERSPROFIEL 2011

Groepen	PALEIS			KASTEEL			TOTAAL		
	Aantallen	Omzet	%	Aantallen	Omzet	%	Aantallen	Omzet	%
MJK	51.392	167.094	57,8%	15.140	48.889	48,4%	66.532	215.983	55,3%
Volwassenen	10.221	72.316	11,5%	4.207	29.767	13,4%	14.428	102.082	12,0%
Vrijkaart	9.361	0	10,5%	4.184	0	13,4%	13.545	0	11,3%
Studenten*	5.613	16.557	6,3%	2.427	7.842	7,8%	8.040	24.399	6,7%
65+	7.229	34.099	8,1%	2.664	12.566	8,5%	9.893	46.665	8,2%
Jongeren	1.602	1.500	1,8%	1.084	580	3,5%	2.686	2.080	2,2%
Kortingsregeling	3.489	5.746	3,9%	1.591	3.567	5,1%	5.080	9.313	4,2%
Totaal	88.907	297.311	100%	31.297	103.211	100%	120.204	400.522	100%

BEZOEKERSPROFIEL 2011 GRAFISCH WEERGEGEVEN

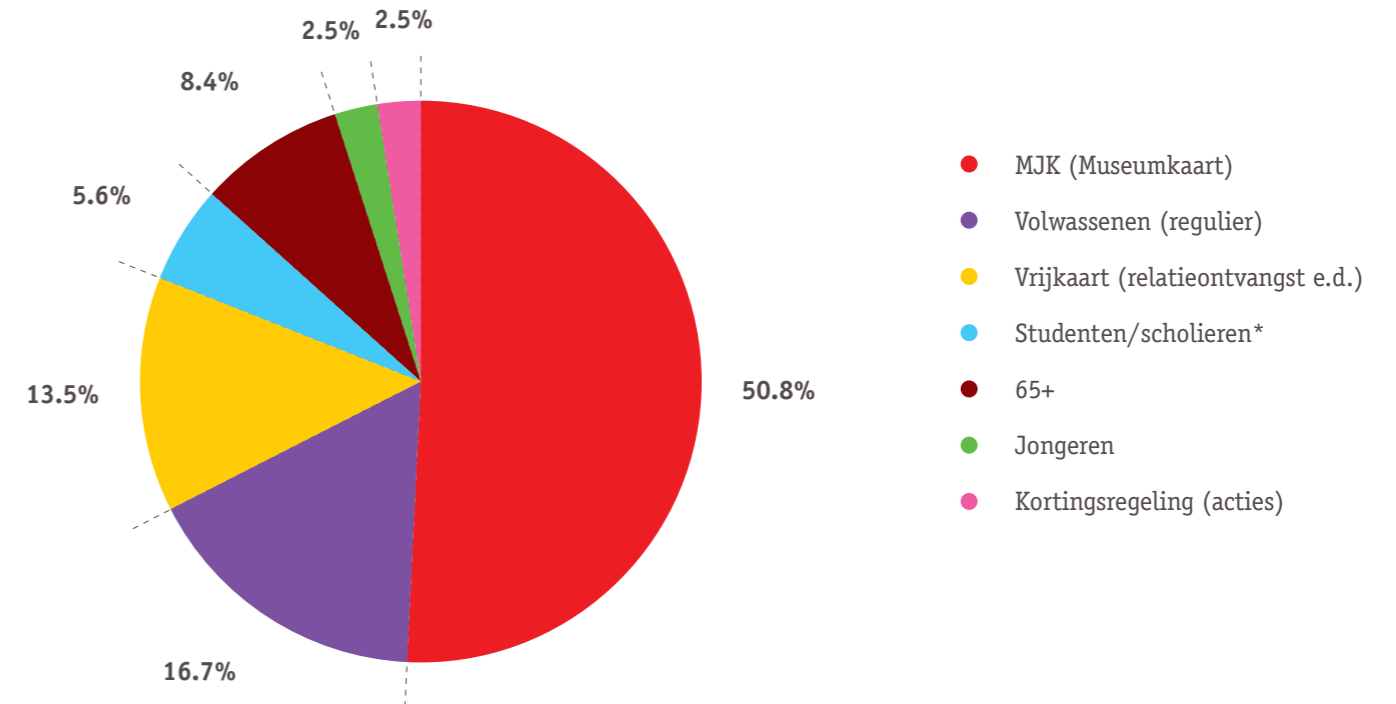
* In 2011 zijn de aantallen uit de categorie 'Rondleiding/museumlessen' ondergebracht in de categorie 'Studenten/Scholieren'.
Voor de vergelijkbaarheid zijn de cijfers van 2010 op basis van deze nieuwe indeling aangepast.

BEZOEKERSPROFIEL 2010

Groepen	PALEIS			KASTEEL			TOTAAL		
	Aantallen	Omzet	%	Aantallen	Omzet	%	Aantallen	Omzet	%
MJK	45.802	148.683	52,6%	18.945	61.126	46,9%	64.747	209.808	50,8%
Volwassenen	13.804	99.499	15,8%	7.517	54.078	18,6%	21.321	153.577	16,7%
Vrijkaart	12.274	0	14,1%	4.958	0	12,3%	17.232	0	13,5%
Studenten*	5.488	14.585	6,3%	1.696	7.113	4,2%	7.184	21.698	5,6%
65+	6.801	32.080	7,8%	3.915	18.467	9,7%	10.716	50.547	8,4%
Jongeren	1.679	1.665	1,9%	1.468	708	3,6%	3.147	2.373	2,5%
Kortingsregeling	1.272	7.491	1,5%	1.898	7.014	4,7%	3.170	14.504	2,5%
Totaal	87.120	304.002	100%	40.397	148.506	100%	127.517	452.508	100%

BEZOEKERSPROFIEL 2010 GRAFISCH WEERGEGEVEN

Aantal rondleidingen (en lezingen)	2011	2010	2009
Paleis a/d Blijmarkt	89	71	62
Kasteel het Nijenhuis	54	52	35
Totaal	143	123	97

Aantal digitale bezoekers	2011	2010	2009
www.museumdefundatie.nl	107.421	93.000	47.587

Zaaloverzicht tentoonstelling 'Rob Scholte – Silk cut'

Zaaloverzicht tentoonstelling 'Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein'

BEDRIJFSVOERING

Professionalisering

In het kader van het in stand houden van een adequate BHV organisatie werd er een herhalingscursus Bedrijfshulpverlening en ontruimingsoefeningen op beide locaties gehouden voor alle medewerkers. Hierbij werd het museum ondersteund door externe professionals.

Financieel beheer

Reguliere tussentijdse controles en accountantsverklaringen zijn in 2011 uitgevoerd door Baker Tilly Berk Accountants uit Zwolle.

Gebouwen en terreinen

Zoals in het vorige jaarverslag gemeld, presenteerde Museum de Fundatie in 2010 een haalbaarheids-onderzoek voor een uitbreiding van het Paleis aan de Blijmarkt. De tentoonstellingscapaciteit en de ruimtes voor educatie lieten in het bestaande gebouw te wensen over. De in het haalbaarheids-onderzoek gepresenteerde denkrichting van een opbouw op het bestaande gebouw werd door de architect Hubert-Jan Henket verder uitgewerkt. Resultaat was een zogenaamde BLOB (Bilinear object). Een dubbele ellipsvorm op het neoclassicistische voormalige Paleis van Justitie. Een spectaculaire toevoeging aan de skyline van Zwolle. Het OOG, zoals de opbouw al snel is gaan heten, omvat twee zalen van elk rond 400 m² meter. Een raam van 65 m² geeft een grandioos uitzicht over de Zwolse binnenstad. In het verslagjaar heeft intensief overleg plaatsgevonden met de subsidiegevers Provincie Overijssel en Gemeente Zwolle over de kaders waarbinnen deze ambities van Museum de Fundatie gerealiseerd kunnen worden. Het vergunningentraject is doorlopen en in december vond de gunning plaats. Volgens de planning start de bouw in februari 2012 en zal de opening plaatsvinden in december 2012 tegelijk met de aankoppeling van de Hanzelijn aan Zwolle.

De verbouwing van het Westelijk Bouwhuis bij Kasteel het Nijenhuis tot bibliotheek/studiecentrum is in 2011 afgerond. De boeken en het archiefmateriaal uit de Hannema-collectie van de zolders van het kasteel zijn verhuist naar het nieuwe onderkomen. Een deel van deze zolderruimtes is geschikt gemaakt als tentoonstellingsruimte.

De werkzaamheden wat betreft de herinrichting en beveiliging van de beeldentuin rond Kasteel het Nijenhuis zijn vanaf de lente gestart. Naar verwachting zullen zij begin 2012 worden afgerond. Dan zal de eigen beeldencollectie van Museum de Fundatie, tezamen met een omvangrijk langdurig bruikleen van Museum Beelden aan Zee, voor het publiek toegankelijk zijn.

TENTOONSTELLINGEN

Het tentoonstellingsprogramma van Museum de Fundatie telde in 2011 in totaal zeventien exposities, acht in Kasteel het Nijenhuis in Heino/Wijhe en negen in het Paleis aan de Blijmarkt in Zwolle.

Louvre in Heino – Fotografie uit de collectie van Reyn van der Lugt

6 november 2010 t/m 6 februari 2011, Kasteel het Nijenhuis.

Ruim 60 foto's van 40 kunstenaars uit de collectie Reyn van der Lugt - kunstverzamelaar, oud-directeur van het Groninger Museum en voormalig cultureel attaché in New York - werden in Kasteel het Nijenhuis getoond in verbinding met de collectie van Dirk Hannema. Reyn van der Lugt trad op als gastconservator. Vertegenwoordigd in de tentoonstelling waren onder meer Thomas Struth, Viviane Sassen, Ed van der Elsken, Job Koelewijn en Gert Jan Kocken.

Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein

18 december 2010 t/m 8 mei 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

In nauwe samenwerking met de Prinselijke Collecties in Valduz en het Liechtenstein Museum in Wenen toonden we ruim 150 werken uit de rijke privécollectie van de Vorst van Liechtenstein, Hans Adam II. Eerder was deze tentoonstelling te zien in Wenen, Vaduz, Moskou en Praag. In ons deel van Europa is nog nooit zo uitgebreid aandacht besteed aan Neoclassicisme en Biedermeier. Omdat de collectie van Museum de Fundatie een aantal belangrijke werken uit de Neoclassicisme en Biedermeier omvat waaronder het voor Nederland unieke beeld Madame Mère van Antonio Canova, was ons museum de uitgelezen plek voor deze 'première'.

Kim van Norren

18 december 2010 t/m 13 februari 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

Kim van Norren (1980) ontving op 8 oktober 2010 de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst. In het Paleis aan de Blijmarkt was tot 13 februari een keuze uit haar recente werk te zien.

Reaction & Reflection

15 januari t/m 27 maart 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

Kunst & Zo organiseerde op verschillende locaties in Zwolle *Reaction & Reflection*, een cyclus van tentoonstellingen en locatiegebonden ingrepen. In het Paleis aan de Blijmarkt was een installatie van Simon Benson te zien.

Opening 'Rob Scholte – Silk Cut'

Evert Thielen licht 'Bellenhof' toe

Thérèse Schwartze (1851-1919) – De Nederlandse fine fleur geportretteerd

12 februari t/m 13 juni 2011, Kasteel het Nijenhuis.

Tegelijkertijd met Museum van Loon in Amsterdam toonde Museum de Fundatie in Kasteel het Nijenhuis een veertigtal schilderijen, pastels en tekeningen, uit veelal particuliere collecties. Een aantal van deze getoonde werken waren voor het eerst in het openbaar te zien. De beide exposities gaven samen een mooie kijk op de Nederlandse beau monde rond de voorlaatste eeuwwisseling.

Paul Blanca – Rechtbankportretten

18 februari t/m 3 april 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

Paul Blanca (Amsterdam 1958) maakte een serie portretten van personen verbonden aan de Zwolse rechtbank. De foto's zullen een plaats krijgen in het nieuw te bouwen gerechtsgebouw in Zwolle. Het Paleis aan de Blijmarkt, waar tot begin jaren zeventig van de vorige eeuw de Zwolse rechtbank gevestigd was, vormde de uitgelezen plek om Blanca's rechtbankportretten te presenteren.

Dorothe van Driel – Gebroken licht

1 maart t/m 12 juni, Kasteel het Nijenhuis.

Op 10 maart 2011 ontving de in 2006 overleden kunstenares Dorothe van Driel postuum de Singer Prijs. Deze tweejaarlijkse oeuverprijs – uitgereikt door het Singer Museum in Laren – werd haar toegekend om haar “fascinerende en volstrekt unieke oeuvre”. De Stichting Dorothe van Driel schonk het Singer Museum, Museum de Buitenplaats in Eelde en Museum de Fundatie diverse glassculpturen. Op de bovenverdieping van Kasteel het Nijenhuis werd in enkele kamers een selectie gepresenteerd.

Ronald A. Westerhuis – RAWesome!

15 april t/m 5 juni 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

De inleidende tentoonstelling voor een nieuwe samenwerking tussen Museum de Fundatie en Mojo Concerts, organisator van het Lowlands Festival. Na het succes van Prolong van Heringa/VanKalsbeek zal het werk RAWsome! van de in Zwolle en Shanghai werkende Ronald A. Westerhuis tijdens de Lowlands edities van 2011, 2012 en 2013 te zien zijn. In de tussentijd en daarna krijgt het beeld een plek in de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis en zal onderdeel uitmaken van de kunstcollectie van de Provincie Overijssel. Tijdens de tentoonstelling in het Paleis aan de Blijmarkt werden modellen, kleinsculptuur en drie grotere beelden van Westerhuis getoond.

AanZet!

AanZet! is de beeldende kunstprijs voor startend talent in Oost-Nederland (Overijssel en Gelderland).

In Kasteel het Nijenhuis was van 2 mei t/m 5 juni werk te zien van Wouter Johan van Leeuwen, één van de vier genomineerden.

The Young Ones

In de serie presentaties onder de titel “The Young Ones”, reageert jong talent van de afdeling Fine Art van ArtEZ Academie voor beeldende kunst en vormgeving in Zwolle met eigen werk in Kasteel het Nijenhuis op de daar getoonde collectie. Van 6 april t/m 11 december 2011 was in het kasteel werk te zien van Christiaan Schuinder.

Evert Thielen – Recent werk

22 mei t/m 18 september 2011, Paleis a/d Blijmarkt.

De portrettist en fijnschilder Evert Thielen is vooral bekend geworden vanwege zijn gigantische veelluiken. Kroon op dit oeuvre is *Bellenhof*, waar hij al een aantal jaren aan gewerkt heeft. Dit Veelluik - dat nog niet af is - vormde in al zijn “unvolendete” schoonheid het centrale stuk in de tentoonstelling. Daarnaast waren meer dan vijftig portretten en stillevens van Thielen te zien.

Rob Scholte – Silk cut

19 juni t/m 4 september 2011, Kasteel het Nijenhuis.

Rob Scholte presenteerde in het Kasteel het Nijenhuis een ruime keuze uit zijn recente werk. Postmoderne interventies in de klassieke context van Kasteel het Nijenhuis. Scholte's straatnaamborden, schilderijen, tapijten, keramiek, borduur- en beeldhouwwerk tussen de kunst en huisraad van Dirk Hannema, de oude meuk, zoals Scholte het noemt.

Henk Lassche – Retrospectieve

11 september t/m 11 december 2011, Kasteel het Nijenhuis.

Henk Lassche (Zwartsluis 1948) is de schilder van de eenvoud, de zee, de horizon en de verstillings, zoals hij zelf zegt. In Kasteel het Nijenhuis werd een overzicht gepresenteerd van zijn oeuvre waarbij Henk Lassche ook een keuze hing van werk wat hem inspireert uit de collectie van Museum de Fundatie.

Meer licht

2 oktober 2011 t/m 8 januari 2012, Paleis a/d Blijmarkt.

Een voor Nederland uniek schilderij van William Turner uit de collectie van Museum de Fundatie vormde het uitgangspunt van de expositie *Meer licht*. Dit doek van een zinderende lucht boven een ruwe zee gaf de aanleiding om te kijken in hoeverre het sublieme, dat zijn eerste hoogtepunt vond bij romantische kunstenaars als Turner en Caspar David Friedrich, nog van toepassing is op de hedendaagse kunst. *Meer licht*, samengesteld door schrijver en kunstcriticus Hans den Hartog Jager, omvatte werk van onder andere Tacita Dean, Bas Jan Ader, Olafur Eliasson, David Claerbout, Miroslaw Balka, Spencer Finch, Guido van der Werve en Wolfgang Tillmans.

Het voornaamste idee achter *Meer licht* (waarvan de titel is ontleend aan de vermeende laatste woorden van Goethe) is dat er sinds de opkomst van de moderne kunst een sublieme traditie bestaat, een streven naar schoonheid die gepaard kan gaan met het verliezen van jezelf, in analogie met de negentiende eeuwse romantiek waarvan William Turner een belangrijke exponent was. Van Hans den Hartog Jager verscheen gelijktijdig met de tentoonstelling het boek *Het sublieme – het einde van de schoonheid en een nieuw begin*.

Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis – Kunst en handschriften uit de tijd van de Moderne Devotie
15 oktober 2011 t/m 8 januari 2012, Paleis a/d Blijmarkt.

Zwolle stond in het najaar van 2011 in het teken van de Moderne Devotie. Museum de Fundatie, Stedelijk Museum Zwolle en Historisch Centrum Overijssel presenteerden tentoonstellingen over deze middeleeuwse religieuze hervormingsbeweging, die streefde naar zuiverheid in de Kerk, innerlijke vroomheid en een sobere levenswijze. *Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis* was opgebouwd rond de thema's uit het lijden van Christus, die zowel in de Moderne Devotie als in de beeldende kunst van die tijd centraal stonden. De Zwolse Sarijs-handschriften, die zelden voor een groot publiek worden getoond, vormden een van de absolute hoogpunten van de tentoonstelling die Museum de Fundatie en het Historisch Centrum Overijssel presenteerden. Naast Dürer, Massys en de Sarijs-handschriften werd in het Paleis aan de Blijmarkt werk getoond van ondermeer Arnt van Zwolle, de Meester van Hoogstraten en kunstenaars uit de omgeving van Dieric Bouts en Jan Gossaert.

Gestuurde natuur – Levi van Veluw

6 november 2011 t/m 8 januari 2012, Paleis a/d Blijmarkt.

In het kader van het kunstproject *Gestuurde natuur* exposeerden twaalf kunstenaars op vijf locaties in Zwolle recent werk waarin zij de natuurlijke omgeving verkennen en naar hun hand zetten. Museum de Fundatie toonde werk van Levi van Veluw. Van Veluw exposeerde een selectie uit zijn serie Landschappen en uit de recente cyclus *Origin of the Beginning*.

Hans Dagelet – Buiten oevers, binnen kader

20 november 2011 t/m 12 februari 2012, Kasteel het Nijenhuis.

Hans Dagelet (Deventer 1945), als acteur ondermeer onderscheiden met de Louis d'Or en als muzikant actief in verschillende bands, trad met deze tentoonstelling voor het eerst met beeldend werk naar buiten. Dagelet bewerkt kleine platen, veelal uit de krant, en creëert zo nieuwe beelden die hij opblaast tot groot formaat.

De Stichting Dorothé van Driel schonk Museum de Fundatie diverse glassculpturen van de 2006 overleden Dorothé van Driel

Gert Jan Kocken, 'Y-3, Q-3, B-2, C-1', onderdeel van de tentoonstelling 'Meer licht', werd in langdurig bruikleen verkregen

PUBLICATIES

In samenhang met tentoonstellingen verschenen in 2011 de volgende publicaties. Zij werden gemaakt in nauwe samenwerking met uitgeverijen, kunstenaars en bruikleengevers.

Thérèse Schwartze (1851-1918) – De Nederlandse fine fleur geportretteerd

Wendy van Lith en Ileen Montijn

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstellingen in Kasteel het Nijenhuis en Museum van Loon
Ism Uitgeverij Waanders, Zwolle en Museum Van Loon, Amsterdam;

ISBN: 978-90-400-7723-4

Evert Thielen – Het schilderij als podium

Wim van der Beek

Verschenen bij tentoonstelling *Evert Thielen – Recent werk* in Paleis a/d Blijmarkt

Ism Waanders Uitgevers, Zwolle;

ISBN: 978-90-400-7769-2

Het sublieme – het einde van de schoonheid en een nieuw begin

Hans den Hartog Jager

Verschenen bij tentoonstelling *Meer licht* in Paleis a/d Blijmarkt

Athenaeum – Polak & Van Gennep, Amsterdam;

ISBN: 978-90-253-6887-6

Moderne Devotie – Terug naar de bron met Geert Grote (1340-1384) & Thomas a Kempis (ca. 1380-1471)

Mariska van Beusichem, Marjan Brouwer, Feico Hoekstra en Bert de Vries

Verschenen bij de tentoonstellingen in het kader van *Zwolle in het licht van de Moderne Devotie*

Ism WBOOKS, Stedelijk Museum Zwolle en Historisch Centrum Overijssel;

ISBN: 978-90-400-7841-2

Der Untergang des Abraham Reiss – 9 gemälde von Jeroen Krabbé

Joosje Lakmaker, Ralph Keuning en Jeroen Krabbé. Duitse vertaling citaat Jules Schelvis is gedaan door Susanne H. Karau

Verschenen bij de tentoonstelling '*Jeroen Krabbé – Der Untergang des Abraham Reiss*' in Felix-Nussbaum-Haus in Osnabrück

Ism WBOOKS, Felix-Nussbaum-Haus en Museum de Fundatie. Mogelijk gemaakt door Van den Ende Foundation; ISBN: 978-90-400-0705 7

Nieuwsbrief en Info leaflets

In 2011 heeft Museum de Fundatie geen gedrukte Nieuwsbulletins meer uitgegeven, behoudens twee uitgebreide info leaflets bij de tentoonstellingen *Rob Scholte-Silk cut* en *Meer licht*. Middels de nieuwe email nieuwsbrief werden belangstellenden met regelmaat op de hoogte gebracht van de verschillende activiteiten en tentoonstellingen.

'Gouden Duij' van Marte Röling verhuist tijdelijk naar Deltion College

BANKGIRO LOTERIJ

In 2008 is Museum De Fundatie toegetreden tot de beneficiëntenfamilie van de BankGiro Loterij. In 2011 kon het museum dankzij de BankGiro Loterij de serie *Silk cut* van Rob Scholte aankopen. Daarnaast is de loterijbijdrage aangewend voor uitbreiding en inrichting van het Paleis aan de Blijmarkt.

SPONSORS

Museum de Fundatie kent een partnership-programma, waarin bedrijven en het museum voor langere tijd een relatie met elkaar aangaan. Bedrijven worden dan 'Founder' van Museum de Fundatie. Het aantal Founders van het museum werd in 2011 flink uitgebreid, van vier in 2010 tot zestien in 2011. Founders dragen bij aan de uitbreiding van het Paleis aan de Blijmarkt en aan het tentoonstellingsprogramma. Onze Founders zijn:

Rabobank IJsseldelta, Nysingh advocaten-notarissen, Baker Tilly Berk, DeltaWonen, DSM Resins, Epos Press, Unica, Hemmink B.V., WBooks, Wijzonol Bouwverven, Novon Schoonmaak, Windesheim, Zehnder Group Nederland / J.E. StorkAir, Bouwfonds Cultuurfonds, Deltion College, Nederlandse Spoorwegen.

Daarnaast sponsorde Cisco de tentoonstelling Evert Thielen.

FONDSEN

Van de Turing Foundation, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het SNS-Reaalfonds en de Mondriaan Stichting hebben wij genereuze bijdrages ontvangen die het mogelijk maakten om tentoonstellingen en activiteiten te organiseren.

VRIENDEN

Voor diegene die hun betrokkenheid bij Museum de Fundatie willen tonen, bestaat er de mogelijkheid om 'Vriend' te worden van de Fundatie. Vrienden krijgen gratis toegang tot het museum. Daarnaast ontvangen zij de digitale nieuwsbrief, de uitnodigingen voor tentoonstellingsopeningen en worden zij uitgenodigd voor een blik achter de schermen of een ontmoeting met een kunstenaar.

'Jeroen Krabbé – De ondergang van Abraham Reiss' in het Felix-Nussbaum-Haus in Osnabrück

OVERIGE ACTIVITEITEN

Naast diverse tentoonstellingen op de beide locaties organiseerde Museum de Fundatie in 2011 ook de volgende activiteiten.

Rondleidingen

In het verslagjaar boekten 89 groepen een rondleiding voor het Paleis aan de Blijmarkt (2273 deelnemers). 54 groepen boekten een rondleiding voor Kasteel het Nijenhuis (959 deelnemers).

Diverse rondleidingen en lezingen werden georganiseerd in samenwerking met achtereenvolgens Dagblad de Stentor, de Vrije Academie voor Kunsthistorisch Onderwijs, de Stichting Museumkaart, WIJZZ magazine en het Nederlands Dagblad.

In nauwe samenwerking met het Historisch Centrum Overijssel zijn meerdere stadswandelingen langs monumenten van de Moderne Devotie georganiseerd, een bezoek aan de tentoonstelling *Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis* in Museum de Fundatie was hierbij inbegrepen.

Overige activiteiten

Museum de Fundatie was in 2011 betrokken bij de volgende festivals in de stad Zwolle:

- ZwART;
- Thorbeckegrachtfestival (en daarmee de UIT-markt, opening cultureel seizoen georganiseerd door Zwolle Marketing)

De Nederlandse Museumvereniging en de BankGiro Loterij organiseerden met een aantal Nederlandse musea op 1 april de 'Burenavond'. Deze openstelling, speciaal voor burens van het museum, vond plaats aan de vooravond van het 30e Nationaal Museumweekend. Ruim 900 Zwollenaren maakten van de huis aan huis verspreide uitnodiging gebruik en brachten een bezoek aan Museum de Fundatie Paleis aan de Blijmarkt.

Tijdens het Museumweekend (2 en 3 april) en de Open Monumentendag (10 september) waren Kasteel het Nijenhuis* en Paleis aan de Blijmarkt gratis toegankelijk voor het publiek. (*Kasteel het Nijenhuis was ook 11 september 2011 gratis toegankelijk).

Zaterdag 21 mei ging in het Nationaal Muziekkwartier in Enschede de opera 'La Bohème', in een uitvoering van de Nationale Reisopera, in première. In samenwerking met Grand Café Public, Odeon de Spiegel Theaters, Boerdam Media, Iglowmedia, de Provincie Overijssel en de Nationale Reisopera werd deze voorstelling diezelfde avond op de Blijmarkt middels een 'live stream' op een groot scherm uitgezonden.

Op zondag 30 oktober vond in Paleis aan de Blijmarkt een 'Museumviering' plaats van de Evangelisch Lutherse Kerk Zwolle.

Op zondag 11 december organiseerde Literair Productiehuis de Wintertuin i.h.k.v. de tentoonstelling *Meer licht* een poëzie-evenement met medewerking van dichters Maria Barnas en Pieter Boskma en Hans den Hartog Jager; schrijver, kunstcriticus en samensteller van de tentoonstelling.

Bijeenkomsten en ontvangsten

Naast bovengenoemde activiteiten boden de beide locaties van het museum ruimte aan bijeenkomsten en ontvangsten. Hier is in het verslagjaar druk gebruik van gemaakt. Van boekpresentaties, ontvangsten van overheden en bedrijfsleven tot huwelijken. Kasteel en Paleis waren geliefd.

Guido van der Werve, 'Nummer acht (Everything is going to be alright)', onderdeel van de tentoonstelling 'Meer licht'.

BEHOUD EN BEHEER

Conservering en restauratie

Henk Meijer, *In de werkplaats*, 1937, syberisch krijt op papier

Thérèse Schwartz, *Portret Suzanne Teding van Berkhout (1881-1961)*, 1891, pastel

Ossip Zadkine, *Zonnewijzer*, 1929, brons

Joseph Mallord William Turner, *Impressie van lucht en water*, ca 1830-1850, olieverf op doek

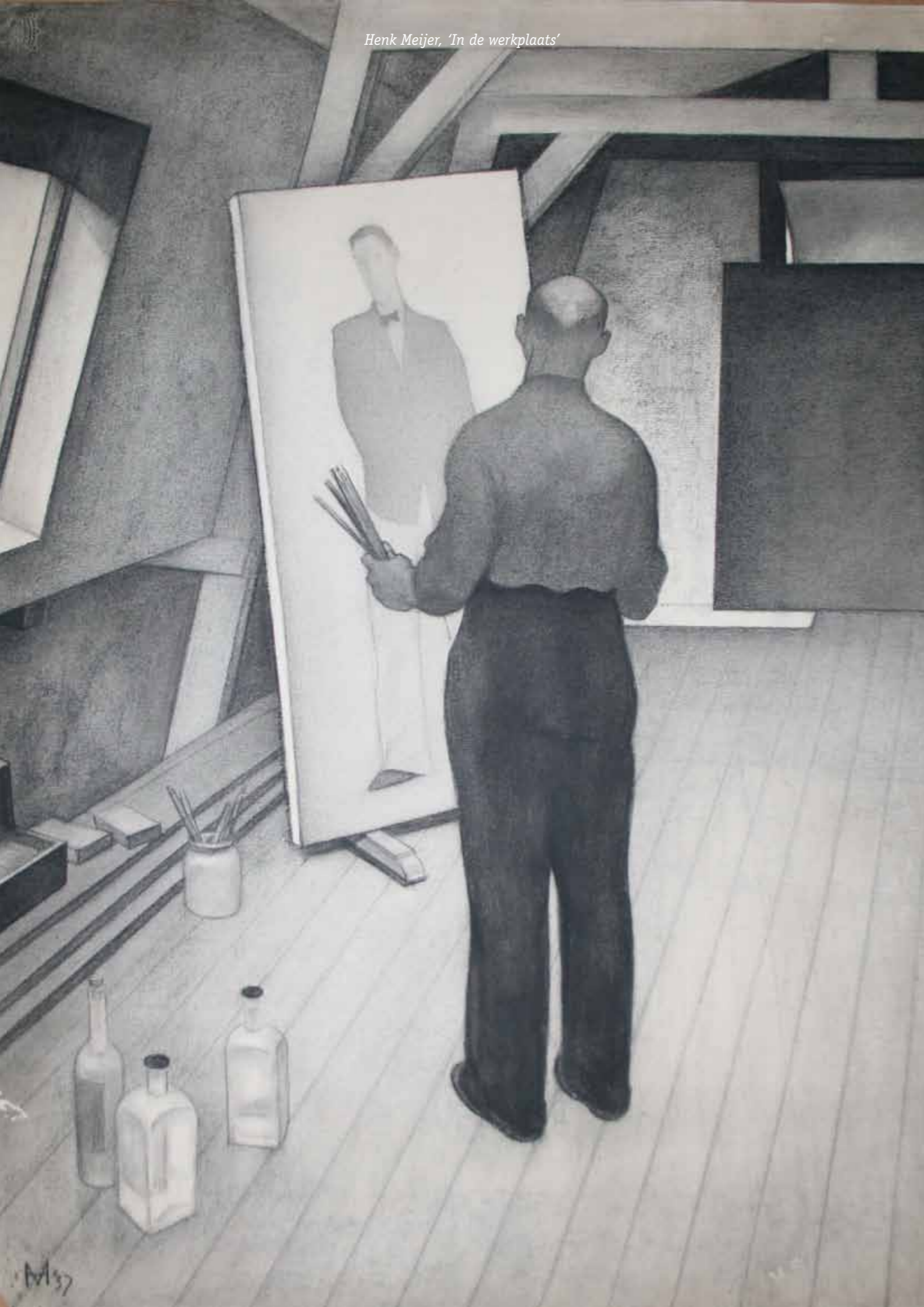
De Meester van Hoogstraaten, *Gang van Christus naar Golgotha*, ca 1520, olieverf op paneel

Bruiklenen aan derden

In 2011 werden door Museum de Fundatie de volgende werken in bruikleen gegeven:

- Gino Severini, *Stilleven met Luit*, 1920, tempera op doek, uitgeleend voor de tentoonstelling *Gino Severini. Portrait of the artist*, Musée d'Orsay (locatie: Musée de l'Orangerie), Parijs
26 april t/m 25 juli 2011
- Gino Severini, *Stilleven met Luit*, 1920, tempera op doek, uitgeleend voor de tentoonstelling *Gino Severini. Portrait of the artist*, Museo di Arte Moderna e Contemporanea, Rovereto (Trento)
10 september 2011 t/m 8 januari 2012
- Jan Sluijters, *Bloemen in een vensterbank*, 1913, olieverf op doek, uitgeleend voor de overzichtstentoonstelling Jan Sluijters, Singermuseum, Laren
6 september 2011 t/m 8 januari 2012
- Wim Oepts, *Naaktstudie*, 1920, tekening op papier, uitgeleend voor de overzichtstentoonstelling Oepts, Kunsthal, Rotterdam
10 januari t/m 3 april 2011
- James Ensor, *Bibelots*, 1935, olieverf op paneel, uitgeleend voor de tentoonstelling *James Ensor en Nederland*, Gemeentemuseum, Den Haag
12 maart t/m 13 juni 2011
- Jan Toorop, *De sluizen bij Katwijk*, 1998, olieverf op doek, uitgeleend voor de jubileumtentoonstelling *Jan Toorop Domburgsche Tentoonstelling*, Marie Tak van Poortvliet Museum, Domburg
19 juni t/m 6 november 2011
- Giovanni Antonio Guardi (toeschrijving), *Vrouwenportret*, olieverf op doek, ongedateerd, uitgeleend voor de tentoonstelling *Punto Tirato Oldenzaal*, Historisch Museum Het Palthe-Huis, Oldenzaal
20 mei t/m 31 augustus 2011
- Jan Voerman, *Vee langs de IJssel voor Hattem*, olieverf op paneel, ongedateerd, uitgeleend voor de tentoonstelling *Denkend aan Holland - het Hollandse landschap*, Frans Hals Museum, Haarlem
24 juni t/m 11 september 2011
- Vier werken van Stien Eelsingh, *Begrafenismaal*, 1954, olieverf op doek; *Vrouwen lijkkleed naaiend*, ongedateerd, olieverf op doek; *Begrafenisstoet*, ongedateerd, gouache, en *Boeren tijdens de schaft*, 1954, olieverf op doek, Gemeentelijke Museumboerderij, Staphorst
15 april t/m 31 oktober 2011
- Vijfentwintig werken van Charlotte van Pallandt, *De vriendinnen*, 1941, brons, *Liggend naakt op draperie*, 1949, brons, *figuurstudie*, ongedateerd, tekening, *Staan naakt met draperie*, ongedateerd, tekening, *Staan naakt met draperie*, ongedateerd, tekening, *Figuur op paard*, ongedateerd, tekening, *Bloemen in een vensterbank*, ongedateerd, tekening, *Portret van een jonge vrouw*, ongedateerd, pentekening, *Trompetspeler*, ongedateerd, tekening, *bundel van 8 constructieschetsen A Termote*, ongedateerd, tekening, *schaatser*, tekening en 14 schetsboeken, uitgeleend voor de tentoonstelling *Charlotte van Pallandt - werken in Noordwijk*, Genootschap 'Oud Noordwijk'/Noordwijk Museum, Noordwijk
1 april t/m 1 oktober 2011
- Jan Toorop, *Allegorische voorstelling*, 1898, potlood op papier, uitgeleend voor de tentoonstelling *Gustav Klimt and Josef Hoffmann*, Belvedere, Wenen, Oostenrijk
24 oktober 2011 t/m 4 maart 2012
- Marino Marini, *Portret van Igor Stravinsky*, 1951, brons en staal, uitgeleend voor de tentoonstelling *Karel Appel, Studio Toscane*, Cobra Museum, Amstelveen
1 oktober 2011 t/m 15 januari 2012

- Vijf werken van Paul Citroen, *Vrouwenportret*, 1923, Siberisch krijt op papier, Foto van Szittyta, 1929, fotopapier, *Graf van Baudelaire, Parijs*, 1929, fotopapier, *Nieuwbouw aan de Boulevard Arago Parijs*, 1929, fotopapier, *Tamara Miller, Café du Dôme, Parijs*, 1929, fotopapier, uitgeleend voor de tentoonstelling *Onbewaakte momenten. Foto's van Marianne Breslauer*, Joods Historisch Museum, Amsterdam
15 juli t/m 13 november 2011
- Twee werken van Thijs Rinsema, *Stilleven van een glas en een kruik*, ongedateerd, pen en potlood op papier, *Stilleven*, 1928, inkt en krijt op papier, uitgeleend voor de tentoonstelling *Thijs/ Evert Rinsema- avant garde in Drachten*, Museum Drachten, Drachten
30 oktober 2011 t/m 22 april 2012
- Vijfentwintig werken van Paul Citroen, *Edith*, 1921, olieverf op doek, *Chaja*, 1938, olieverf op doek, *Heinz Aron*, 1922, olieverf op board, *Dejeuner sur l'herbe*, 1929, olieverf op doek, *Profiel*, 1923, olieverf op paneel, *Mans Meijer*, 1937, olieverf op doek, *Bezoek in Hilversum*, 1934, olieverf op doek, *Zelfportret met Lotti Weiss*, 1927, olieverf op doek, *Landschap met figuren*, ca 1929, olieverf op doek, *Portret van Petra van Leeuwen*, 1937, olieverf op doek, *zelfportret*, ca 1939, olieverf op doek, *Portret van Jan de Hartogh*, 1974, Siberisch krijt op papier, *portret van Ben Gurion*, 1960, Siberisch krijt op papier, *Portret van Menno ter Braak*, 1939, potlood op papier, *portret van Harry Mulisch*, 1974, Siberisch krijt op papier, *Portret van Willem Schrofer*, 1967, gemengde techniek op papier, *Portret van Oskar Kokoscha*, 1965, Siberisch krijt op papier, *portret van Henry Blumenfeld*, 1965, Siberisch krijt op papier, *portret van Erika Mann*, 1945, gemengde techniek op papier, *Portret van Max Ernst*, 1958, Siberisch krijt op papier, *Portret van Hundertwasser*, 1964, Siberisch krijt op papier, *Portret van Otto Dix*, 1964, Siberisch krijt op papier, drie foto's van Lotti Weiss, jaren twintig, fotopapier; uitgeleend voor de tentoonstelling *Paul Citroen even terug in Den Haag*, Internationaal Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
10 november t/m 22 december 2011
- Henk Meijer, *In de werkplaats*, 1937, Siberisch krijt op papier, uitgeleend voor de tentoonstelling *Paul Citroen even terug in Den Haag*, Internationaal Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
10 november t/m 22 december 2011
- Zevenentwintig werken van Paul Citroen, *Decorontwerp Ariadne*, 1948, gemengde techniek op papier, *Decorontwerp Ariadne*, 1948, gemengde techniek op papier, theater kostuums, ongedateerd, pastelkrijt op papier, *profiel van voren*, ongedateerd, Siberisch krijt op papier, *Theater figuur*, ongedateerd, Siberisch krijt op papier, *Abstracte Compositie*, 1936, gemengde techniek op papier,

Toneelscène, 1936, Siberisch krijt op papier, *Balletvoorstelling*, 1936, gemengde techniek op papier, *Balletvoorstelling*, 1935, gemengde techniek op papier, *Theater*, 1936, gemengde techniek op papier, *Balletvoorstelling*, ongedateerd, gemengde techniek op papier, *Portret van Hildegard Knef*, 1974, Siberisch krijt op papier, *portret van Toon Hermans*, 1964, Siberisch krijt op papier, *Portret van Ko van Dijk*, 1966, houtskool op papier, *Portret van Wim Sonneveld*, 1957, Siberisch krijt op papier, *Portret van Bert Haanstra*, 1973, Siberisch krijt op papier, *Portret van Ton Duinhoven*, 1972, Siberisch krijt op papier, *Portret van Mary Dresselhuys*, 1973, Siberisch krijt op papier, *Portret van Kees Brusse*, 1974, Siberisch krijt op papier, *Portret van Erika Mann*, 1945, gemengde techniek op papier, *Portret van Kees Schippers*, 1971, Siberisch krijt op papier, *Portret van Bernard Haitink*, 1963, Siberisch krijt op papier, *Portret van Roger Ravel*, 1971, lithografie op papier, *Revuevoorstelling*, ca 1935-1936, olieverf op doek, *Staande man met zeventiende-eeuws kostuum*, ongedateerd, olieverf op doek, *De buikspreek*, 1953 tot 1977, gemengde techniek op doek, *Scene uit Hamlet*, 1951, olieverf op doek, uitgeleend voor de tentoonstelling *Meester-schilder Paul Citroen* in Theater de Spiegel, Odeon de Spiegel Theaters, Zwolle
Sinds 2 september 2011

- Negen werken van Jeroen Krabbé, *Spanderswoud – 1904*, 2010, gemengde techniek, *Oostende -1929*, 2010 gemengde techniek, *Amsterdam – april 1942*, Jekerstraat 14-3, 2010, gemengde techniek, *Westerbork – 20 juni 1943*, 2010, gemengde techniek, *Westerbork – 6 juli 1943 's morgens 4.30 uur*, 2010, gemengde techniek, *6, 7, 8 juli 1943*, 2010, gemengde techniek, *Sobibor – 9 juli 1943*, *omstreeks 10.30 uur*, 2010, gemengde techniek, *Sobibor – 9 juli 1943*, *omstreeks 11.00 uur*, 2010, gemengde techniek, *Sobibor – 9 juli 1943*, *omstreeks 11.30 uur*, 2010, gemengde techniek, uitgeleend voor de tentoonstelling *Der Untergang des Abraham Reiss*, Felix-Nussbaum-Haus, Osnabrück
10 december 2011 t/m 26 februari 2012

- Henk Heideveld, *zonder titel*, ongedateerd, gouache, *Gehoorzame dode*, 1985, krijt op papier, *zonder titel*, 1985, krijt op papier, uitgeleend voor de tentoonstelling *Een expositie over God* - door beeldend kunstenaar Henk Heideveld, Historisch Centrum Overijssel
4 november 2011 t/m 27 januari 2012

Langdurige bruiklenen aan Museum de Fundatie

- Hedwig Zweerus-Weber, *Monogram*, 1975 brons, sculptuur, collectie Stichting Henk en Hedwig Zweerus
- Karel Appel, *le Roi couronné*, 1962, olieverf op doek, schilderij, collectie Vereniging Rembrandt

Ten behoeve van de beeldentuin zijn 19 beelden in bruikleen ontvangen van Museum Beelden aan Zee in Scheveningen:

- Herbert Albrecht, *Trauernder*, ongedateerd, steen, sculptuur
- Kenneth Armitage, *Moon figure*, 1948, brons, sculptuur
- Joachim Berthold, *Neuer Adam II*, 1973, brons, sculptuur
- Hede Bühl, *Wächter*, 1978, brons, sculptuur
- Axel Cassel, *Le serpent*, 1986, brons, sculptuur
- Pino Castagna, *La Guardata*, 1984, brons, sculptuur
- Georges Charpentier, *Marathon Man*, 1982, brons, sculptuur
- Michael Croissant, *Kopf-Schultern*, 1981, ijzer, sculptuur
- Eugène Dodeigne, *Bras leve*, 1977, blauwe Soignies kalksteen, sculptuur
- Lothar Fischer, *Gesockelte Norne*, 1978, ijzer, sculptuur
- Rainer Kriester, *Grosze Stele*, 1985, brons, sculptuur
- Bernhard Müller-Feijen, *Archetype Oervorm*, 1986, ijzer, sculptuur
- André Raboud, *Jeune fille dans une barque*, 1999, Afrikaans graniet, sculptuur
- Steef Roothaan, *Het gezicht*, 1999, brons, sculptuur
- Arthur Spronken, *Mité*, 1981, brons, sculptuur
- Hans Steinbrenner, *Figur*, 1987, eikenhout, sculptuur
- Elisabet Stienstra, *De tafel*, 1990, brons/hout, sculptuur
- Trak Wendisch, *Bläser V*, 1993, brons, sculptuur
- Henk Zweerus, *Kijken en luisteren*, 1954, brons, sculptuur

Aanwinsten

Verworven voor de collectie van de Provincie Overijssel in samenwerking met Mojo Concerts.

Het werk zal geheel in het bezit van de provincie komen in september 2013:

- Ronald A. Westerhuis, *RAWSOME!*, 2011, staal, sculptuur

Verworven voor de collectie van de Stichting Hannema -de Stuers Fundatie:

- Rob Scholte. *Silk cut*, 2005, acrylverf op doek, aangekocht met steun van de BankGiro Loterij.

Schenkeningen

Schenking van de Stichting Dorothé van Driel aan de collectie van de Provincie Overijssel:

Dorothé van Driel, 58 glas objecten.

- *Hoorn*, z.j., helder/groen/pigment glas, sculptuur
- *Hoorn*, z.j., brique glas, sculptuur
- *Hoorn*, z.j., geel-groen pigment glas, sculptuur

- Hoorn, z.j., zeegroen/helder glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., transparant/ violet glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., rood bruin glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., helder/groen/pigment glas, sculptuur
- Zonder titel, 2003, Fused glass, helder- rose glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., rood bruin glas, sculptuur
- Fusion pastel schijf, z.j., glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., rood bruin glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., rood bruin glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., bleu/wit glas pearls, sculptuur
- Transparant sculpture, z.j., glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., fusion mat-blauw, glas, sculptuur
- Hoorn, 2003, fusion mat-blauw, glas, sculptuur
- Hoorn, z.j., fusion orange, glas, sculptuur
- IND, 1982, glas en kopergaas, sculptuur
- Fusion vorm, z.j., blauw glas, sculptuur
- Underseas Jelly fish, z.j., paars glas, sculptuur
- IND, z.j., wigvorm glas, sculptuur
- IND blok, z.j., bruin rood glas, sculptuur
- Fused glass, 1996, glas en staal, sculptuur
- Fusion, z.j., helderblauw geslepen glas, sculptuur
- Fusion pigment, z.j., geslepen glas, sculptuur
- ING vlam blauw, 1996, fusion glas, sculptuur
- Fusion, z.j., geel groen helder geslepen glas, sculptuur
- Hoorn, 1996, brons met zeegroen fusion glas, sculptuur
- IND vormen, 1983 kopergaas met glas, sculptuur
- IND vormen, 1983 kopergaas met glas, sculptuur
- IND vormen, 1983 kopergaas met glas, sculptuur
- IND vormen, 1983 kopergaas met glas, sculptuur
- Zonder titel, 2002, brons met transparant fusion glas, sculptuur
- Zonder titel, 2001-2002, brons met donkergroen fusion glas, sculptuur
- Fusion element, z.j., zeegroen glas, sculptuur
- Fusion vormen, 1985, olijfgroen glas, sculptuur
- Fusion vormen, 1985, olijfgroen glas, sculptuur
- Fusion vormen, 1985, olijfgroen glas, sculptuur
- Gegoten zeepatroon, z.j., glas, sculptuur

Plaatsing 'RAWSOME!' van Ronald A. Westerhuis in beeldentuin Kasteel het Nijenhuis

'RAWSOME!' op het LowLands festival

- *Gegoten zeepatroon*, z.j., glas, sculptuur
- *Glas fantasie*, z.j., glas, sculptuur
- *IND vormen*, 1983, koper en glas, sculptuur
- *IND vormen*, 1983, koper en glas, sculptuur
- *IND wig vormen*, z.j., glas, sculptuur
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Vaasje*, z.j., helder glas, kunstnijverheid
- *Schaal*, z.j., aardewerk, kunstnijverheid
- *Schaal*, z.j., glas, kunstnijverheid
- *Zonder titel*, 2001, brons met deels gepolijst paars fusion glas, sculptuur
- *Plateau*, z.j., wit pastel glas, sculptuur
- *Glas object Waterleiding Drenthe*, z.j. glas, sculptuur
- *diverse studie objecten*, z.j. glas
- *Zonder titel*, 2003, brons en gips, sculptuur
- *Zonder titel*, z.j., marmer, sculptuur

Schenkeningen aan de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie:

- Charlotte van Pallandt, *vrouwenportret*, 1965, bruin krijt op papier, schenking van mevrouw A. Wiegink.
- Marc de Roover, *het Blijbeeld*, z.j., hout en metaal, sculptuur, schenking van de Gemeente Zwolle.
- Paul Citroen, *portret van Corry Mühlenfeld*, Syberisch krijt op papier, tekening, schenking van mevrouw S. Tamsma.

BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIE

Bibliotheek

De kunsthistorische bibliotheek van Museum de Fundatie, waaronder de boeken uit het bezit van Dirk Hannema behoren, bevond zich sinds de laatste verbouwing van Kasteel het Nijenhuis in opslag op de zolder van het kasteel. De historische archieven van Dirk Hannema en de familie waren daar eveneens provisorisch ondergebracht. Een onbevredigende situatie die inhoudelijk beheer en onderzoek bemoeilijkte.

Om hierin verbetering te brengen heeft Museum de Fundatie in nauwe samenwerking met de eigenaar van Kasteel het Nijenhuis, de Provincie Overijssel, de verbouwing en inrichting van een bibliotheek/studiecentrum in het Westelijk Bouwhuis gerealiseerd.

Bij de hiervoor noodzakelijke verbouwing voerde de Provincie Overijssel de regie. De inrichting werd gedaan door Museum de Fundatie. Ruim 600 meter aan boeken- en archiefkasten zijn geplaatst. De boeken zijn allemaal weer teruggeplaatst en raadpleegbaar.

De collectiemedewerkers, conservator en educatief medewerker kregen hier hun werkplekken, die – in tegenstelling tot werkplekken voordien – aan de ARBO-eisen voldoen. Daarnaast is er ruimte gecreëerd voor bezoekende wetenschappers en kunsthistorici in opleiding en andere belangstellenden.

PUBLICITEIT

De persaandacht voor Museum de Fundatie was in 2011 fors. Over museum en exposities is uitgebreid bericht in de media. De lokale pers volgde het museum op de voet, onderstaand een greep uit de regionale/landelijke persaandacht inzake de zes grootste tentoonstellingen (chronologisch geordend).

Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer Volkskrant, Trouw, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad, Telegraaf, Financieel Dagblad, Reformatorisch Dagblad, Nederlands Dagblad, Stentor, Leeuwarder Courant, BN de Stem, PZC, TC Tubantia, Gelderlander (artikelen verschenen eind december 2010/januari t/m mei 2011);
- Geïllustreerde tip/vermelding in ondermeer Margriet, Libelle, Elegance, Oog, Museumtijdschrift, AVRO bode, Vorsten, Tableau, Residence, De Pers;
- Televisie verslag 'Blauw Bloed' (EO, Nederland 2). Items op radio en tv Oost;
- Lezersactie met SPOOR, Stentor, Museumkaartmagazine.

Thérèse Schwartze-De Nederlandse fine fleur geportretteerd

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer Volkskrant, NRC Handelsblad, Trouw, Financieel Dagblad, Telegraaf, Museumtijdschrift, Stentor, Leeuwarder Courant, BN de Stem, Haarlems Dagblad, Noord Hollands Dagblad, Gooi-en Eemlander;
- Geïllustreerde tip/vermelding in ondermeer Villa d'Arte, Tableau, Elegance, Vorsten Royale, Collect;
- Televisie verslag 'Blauw Bloed' (EO, Nederland 2).

Evert Thielen-Recent werk

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer Telegraaf, Stentor, TC Tubantia, De Gelderlander, The Art of Living;
- Geïllustreerde tip/vermelding in ondermeer Villa d'Arte, Margriet, Plus Magazine, Algemeen Dagblad, Elegance, Tableau;
- Lezersactie met Stentor, SPOORDEELwinkel, Museumkaartmagazine, De Peperbus.

Rob Scholte-Silk cut

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer Trouw, Telegraaf, Stentor, TC Tubantia, Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant, The Art of Living;
- Geïllustreerde tip/vermelding in ondermeer Financieel Dagblad.

Meer licht

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer NRC Handelsblad, Volkskrant, Trouw, Telegraaf, Vrij Nederland, Financieel Dagblad, HP de Tijd, Hollands Diep, de Groene Amsterdammer, Kunstbeeld, Stentor, Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant, BN de Stem, Haarlems Dagblad, Noord Hollands Dagblad, Gooi-en Eemlander;
- Geïllustreerde tips in ondermeer Museumtijdschrift en Volkskrant;
- Interviews in TROS Nieuwsshow Radio 1, AVRO Opium Radio 1. Items op radio en tv Oost. Live uitzending NRCV Schepper en Co vanuit Museum de Fundatie, Zwolle;
- Lezersactie met Stentor, Kunstbeeld.

Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis-Kunst en handschriften uit de periode van de Moderne Devotie

- Uitgebreid verslag/recensie in ondermeer Trouw, Telegraaf, NRC Handelsblad, Elsevier, Nederlands Dagblad, Reformatorisch Dagblad, Katholiek Nieuwsblad, Stentor, (meerdere artikelen), Leeuwarder Courant, Dagblad van het Noorden, TC Tubantia;
- Geïllustreerde tip/vermelding in ondermeer Vakantie&Vrije tijd, Kleio, Museumkaartmagazine, Geschiedeniskrant/Volkskrant, Nouveau, Plus magazine, Noord Hollands Dagblad, Villa d'Arte, Algemeen Dagblad, Museumtijdschrift;
- Items op radio en tv Oost. Live uitzending NRCV Schepper en Co vanuit Museum de Fundatie, Zwolle;
- Lezersactie met Stentor, Atelier, Nouveau.

Onbehaaglijk mooi

beeldende kunst Sublieme tentoonstelling door Stefan Kuper

De laatste voorbeelden van Meer Jacht... in de eerste maal. Aan de v... wand hangt Willem van der... streek reuze, aan de andere Portret of the... a Minnaert, een Portret of the... (Aertsvater) Guilt van der Werf uit 2011. De Werf is luttel, glooiend, met veel diek... is gloeien. De Van der Werf is het en bleek, als... belter door een extensie boom. Ook... (e)mple' constructie worden twee en een... gebieden overbrugd in twee en drie... de kunstwerken die in dit... (b)ekt.

Rechtbankportretten in Fundatie

Devotie na 600 jaar nog modern

ZWOLLE, vrijdag. Het is niet te heren in de beweging van de Moderne Devotie in zijn 300-jarige bestaan, op... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Belangstelling. Het is niet te heren in de beweging van de Moderne Devotie in zijn 300-jarige bestaan, op... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Onderwijs. Een ander heel belangrijk... de digitale wereld... de digitale wereld... de digitale wereld...

Worsteling met de schoonheid

ZWOLLE, vrijdag. Achteraf, het is niet te heren in de beweging van de Moderne Devotie in zijn 300-jarige bestaan, op... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Worsteling met de schoonheid. Het is niet te heren in de beweging van de Moderne Devotie in zijn 300-jarige bestaan, op... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Worsteling met de schoonheid. Het is niet te heren in de beweging van de Moderne Devotie in zijn 300-jarige bestaan, op... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Gevaarlijke schoonheid

in de kunst is terug van weggeweest. Een groep kunstenaars streeft er naar... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Kunstbrug. In Zwolle wordt een kunstbrug... dat hun werk in de eerste plaats adembere...

Verdieping

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Meneer Wang, zijn tolk en de dood. Vega magazine viert feest met vooral flexitariërs.

Lofzang op het recreatieve leven

Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Lofzang op het recreatieve leven. Biedermeier oogt als kitsch. Een tentoonstelling in museum De Fundatie laat zien dat de lieflijke kunst voorkwam uit een maatschappelijke behoefte aan rust en warmte.

Machtsvertoon en sentiment

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Monumentale portretten, alpenweiden en zoetsappige tafereeltjes. De vorst van Haus-Adam II, heeft zijn pronkstukken naar Zwolle gestuurd.

Mooi mag weer in de kunst

Mooi mag weer in de kunst

Mooi mag weer in de kunst

Mooi mag weer in de kunst

Sardonische glimlach

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Rob Schulte in Het Nipponhuis. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Devoot protest tegen de losbandigheid

Devoot protest tegen de losbandigheid. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Devoot protest tegen de losbandigheid. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Devoot protest tegen de losbandigheid. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

Devoot protest tegen de losbandigheid. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

UitAgenda

UitAgenda. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

UitAgenda. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

UitAgenda. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

UitAgenda. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

UitAgenda. Het is een openbaring van de... van de laatste momenten en daar later nog... een bus gedraaid over te laten gaan.

De plannen rond de uitbreiding van het Paleis aan de Blijmarkt werden gedurende 2011 definitief. De uitbreidingsplannen werden veel behandeld in de lokale en regionale pers en kregen ook buitenregionaal/nationaal aandacht; ondermeer in Telegraaf, Trouw, NRC Next, Algemeen Dagblad, Dagblad van het Noorden, Parool, TC Tubantia en Reformatorisch Dagblad.

Ter ondersteuning van free publicity en leden/lezersacties werd geadverteerd in kranten (museumladders en kunstbijlagen van de Volkskrant, Trouw en NRC Handelsblad), tijdschriften, brochures en gidsen. Daarnaast werd ook dit jaar gebruik gemaakt van nationale Tv-reclames via Ster & Cultuur en nationale Radio reclame 'Lekker weg in eigen land'. Met name ter promotie van de grotere tentoonstellingen.

EDUCATIE EN VOORLICHTING

Onderwijs

In totaal bezochten 5779 leerlingen en studenten uit het basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs in groepsverband het Paleis aan de Blijmarkt (2010: 5702). 3398 leerlingen/studenten volgden tijdens het bezoek een museumles uit het aanbod van Museum de Fundatie.

Kasteel het Nijenhuis trok 1944 leerlingen in groepsverband (2010: 1751), waarvan 980 een museumles volgden. Individueel bezochten 1284 (Paleis) en 961 (Kasteel) kinderen en jongeren onder de 18 jaar het museum.

Museumlessen basisonderwijs (BO)

Het aanbod voor groepen uit het basisonderwijs bestond uit de volgende museumlessen:

Paleis aan de Blijmarkt : *De verstrooide verzamelaar, Ik zie, ik zie...*, een tweetal museumlessen in het kader van de Kinderboekenweek (*Gevaar!* en *Helden zoals jij en ik*) die plaatsvonden bij *Meer Licht* en de tentoonstelling rond Moderne Devotie, speciale museumlessen bij de tijdelijke tentoonstellingen *Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein (Zien en Gezien worden & Een vorstelijke theevisite)* en een les bij de ontdekte Van Gogh.

Kasteel het Nijenhuis: *Welkom op het kasteel, Sporen uit het verleden* en een les bij de Kinderboekenweek (*Arthur de Dappere*).

Met name de Kinderboekenweek trok op beide locaties veel leerlingen.

Museumlessen voorgezet onderwijs (VO)

Het aanbod voor groepen uit het voortgezet onderwijs bestond uit de volgende museumlessen:

Paleis aan de Blijmarkt: *Kunstkick* (i.s.m. Kunstencentrum Muzerie), *Zapp-lessen* (korte interactieve rondleidingen bij de vaste collectie en tijdelijke tentoonstellingen zoals *Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein, Meer Licht* en *Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis – Kunst en handschriften uit de tijd van de Moderne Devotie*)

Kasteel het Nijenhuis: *Zapp-lessen* (korte interactieve rondleidingen bij de vaste collectie, de tuin en/of tijdelijke tentoonstellingen)

Met name de *Zapp-lessen* bij de tijdelijke tentoonstellingen in het Paleis aan de Blijmarkt trokken veel leerlingen.

Museumles 'Meer licht'

Daarnaast is bij de tentoonstelling rond Moderne Devotie zowel een kijkwijzer voor de eindexamenklassen, als een rapiarium, voor alle niveaus van het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Dit 'notitieboekje' die te gebruiken was bij de tentoonstellingen in zowel het Historisch Centrum Overijssel, het Stedelijk Museum Zwolle als Museum de Fundatie, is gezamenlijk ontwikkeld. Op elke school in Zwolle en regio zijn exemplaren bezorgd. Daarnaast was het rapiarium ook digitaal te raadplegen en af te drukken vanaf de website en kon deze worden uitgevoerd zonder aanwezigheid van een museumdocent van het Museum.

Een speciale kijkwijzer voor het Kasteel (VO) is in ontwikkeling.

Museumlessen beroepsopleidingen

Voor docentenopleidingen biedt Museum de Fundatie een museumles aan, waarin studenten kennis kunnen maken met het educatieve aanbod voor het primair onderwijs of voortgezet onderwijs. Deze les werd veelvuldig geboekt door de Katholieke Pabo, de Gereformeerde Pabo en de docentenopleiding van ArteZ. Voor de Pabo's is het museumbezoek vastgelegd in hun jaarplanning. De studenten bezochten het museum in het kader van Rondje Kunst (KPZ) en de Cultuurdag (GH). Het Deltion College en het Cibap wisten ook de weg naar het museum goed te vinden. Zij maakten veelal gebruik van de mogelijkheid om interactieve rondleidingen te boeken (Paleis aan de Blijmarkt 134 studenten). Het museum heeft met Cibap en ArteZ een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, waardoor studenten van deze opleiding korting krijgen op hun bezoek.

Museum de Fundatie – Natura Docet

Zowel voor het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs zijn in 2011 door Buro Kloeg lessen ontwikkeld voor het kasteel. Voor het basisonderwijs is voor de groepen 1/2 (Welkom op het Kasteel), 3/4 (Bijzondere koppen), 5/6 (Net ff anders) en 7/8 (Sporen uit het verleden) een les ontwikkeld. Thema's die aan de orde komen zijn onder andere "het wonen op een kasteel", "in je eigen huis" en "portretten". Voor het voortgezet onderwijs is de focus gelegd op de doelgroep 1e en 2e klas (In Stijl).

Samenwerking met Kunstencentrum Muzerie

Net als voorgaande jaren heeft Museum de Fundatie ook in 2011 samengewerkt met Kunstencentrum Muzerie in Zwolle. Scholen bezochten het museum in het kader van de door Muzerie geïnitieerde projecten. Dit waren 'Kunstkick' (10 groepen van in totaal 152 leerlingen en 10 begeleiders) en museumlessen die speciaal werden ontwikkeld ten behoeve van de Kinderboekenweek, met het thema 'Helden' (78 groepen van in totaal 1994 leerlingen). Daarnaast hadden docenten van de Muzerie net als voorgaand verslagjaar de mogelijkheid om met hun (volwassen) cursisten gratis het museum te bezoeken.

Bijeenkomsten voor docenten

De informatiebijeenkomsten voor docenten uit het basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs zijn ook dit jaar druk bezocht. Museum de Fundatie vond kunstenaars en gastconservatoren bereid om uit de eerste hand de kennis te delen met de docenten.

Samenwerking HOVO

In 2011 is Museum de Fundatie een samenwerking aangegaan met het Hoger Onderwijs Voor Ouderen (HOVO). Voor een aantal regionale HOVO's zijn in samenspraak verschillende arrangementen opgezet. Er kan gekozen worden voor een lezing en/of rondleiding en/of een depotbezoek, al dan niet gecombineerd met koffie/thee. In 2011 hebben bezoeken plaatsgevonden zowel bij de vaste collectie als bij de tentoonstelling van Henk Lassche op Kasteel het Nijenhuis, en bij de tentoonstelling *Neoclassicisme en Biedermeier uit de Collecties van de Vorst van Liechtenstein* en *Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis – Kunst en handschriften uit de tijd van de Moderne Devotie* in het Paleis aan de Blijmarkt (totaal 460 deelnemers). Voor 2012 zijn er al diverse activiteiten voorbereid.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Personeel

De organisatie van Museum de Fundatie bestaat op 31 december 2011 uit een professionele kern van 36 werknemers. Op basis van een volledig dienstverband waren er gedurende boekjaar 2011 23,0 fte in dienst (2010: 22,7). Voor projecten en activiteiten die de capaciteit van de organisatie overstijgen, worden externe krachten ingehuurd.

Personeelsvertegenwoordiging

Met ingang van het jaar 2006 is door het museum personeel een personeelsvertegenwoordiging gekozen, die bestaat uit drie personen. De personele invulling is in het jaar 2011 ongewijzigd ten opzichte van 2010. De samenstelling is als volgt:

- Jolanda Falke (voorzitter);
- Jenny Kok (lid);
- Kristian Garssen (lid).

De directie van Museum de Fundatie heeft in 2011 regelmatig overleg gevoerd met de personeels-vertegenwoordiging.

Vertrouwenspersoon

In het verslagjaar is Maetis beschikbaar geweest als vertrouwenspersoon voor het personeel.

Personele samenstelling

- drs. Ralph Keuning, directeur;
- Patty den Hartigh, directieassistent;
- Harma van Putten, secretaresse;
- Koen Schuurhuis, medewerker marketing en pr;
- drs. Karin van Lieverloo, conservator;
- Kristian Garssen, coördinator collecties;
- Arjette van Dulmen Krumpelman, projectmedewerker collecties en educatie;
- Annelies Rijkhoff, coördinator rondleidingen en educatie;
- Pieter-Bas Rebers, hoofd bedrijfsvoering/plv. directeur;
- Matty Hop, assistent bedrijfsvoering;
- Mehmed Emic, technisch medewerker;
- Annie Jolink, interieurverzorgster collecties;

'Thérèse Schwartz – De Nederlandse fine fleur geportretteerd'

- Boujema Aroua, gastheer;
- Jolanda Falke, gastvrouw;
- Janet de Haan, gastvrouw;
- Jan-Albert Hiemstra, gastheer;
- Paul Journee, gastheer;
- Richard Kemerink op Schiphorst, gastheer;
- Jenny Kok, gastvrouw;
- Jeroen Molenaar, gastheer;
- Hilde Pleysier, gastvrouw;
- Sandra Rauwerdink, gastvrouw;
- Marlies Uil, gastvrouw;
- Bernd te Winkel, gastheer.

Gastconservatoren

Louvre in Heino: gastconservator Reyn van der Lugt;

Meer licht: gastconservator Hans den Hartog Jager;

Van Albrecht Dürer en Thomas a Kempis: gastconservator Feico Hoekstra.

Oproep-/weekendkrachten suppoost

- Janneke Oud Ammerveld;
- Dasha van Baalen;
- Bloeme van Bon;
- Karin Christiaans;
- Janneke van Dulmen Krumpelman;
- Lisette Fühler;
- Mieke Haarman;
- Geran Knol;
- Nelly Oosterwijk;
- Jasper van Overbeek;
- Willy Verduin;
- Marleen Wienk;
- Ida Wijkel;
- Elly Zunnebeld.

Museumdocenten/rondleidsters

- Karin Christiaans;
- Lisette Fühler;
- Marieke Havekes;
- Elly Kale;
- Dini Knol;
- Jellie Kooistra;
- Harriët Locht;
- Riët Stegehuis;
- Marianne Visscher;
- Ida Wijkel.

Stagiaires

Voor de afdeling Educatie:

- Esther de Ridder;
- Julia Raaijmakers

Personele wisselingen

In dienst: Janneke Oud Ammerveld en Dasha van Baalen

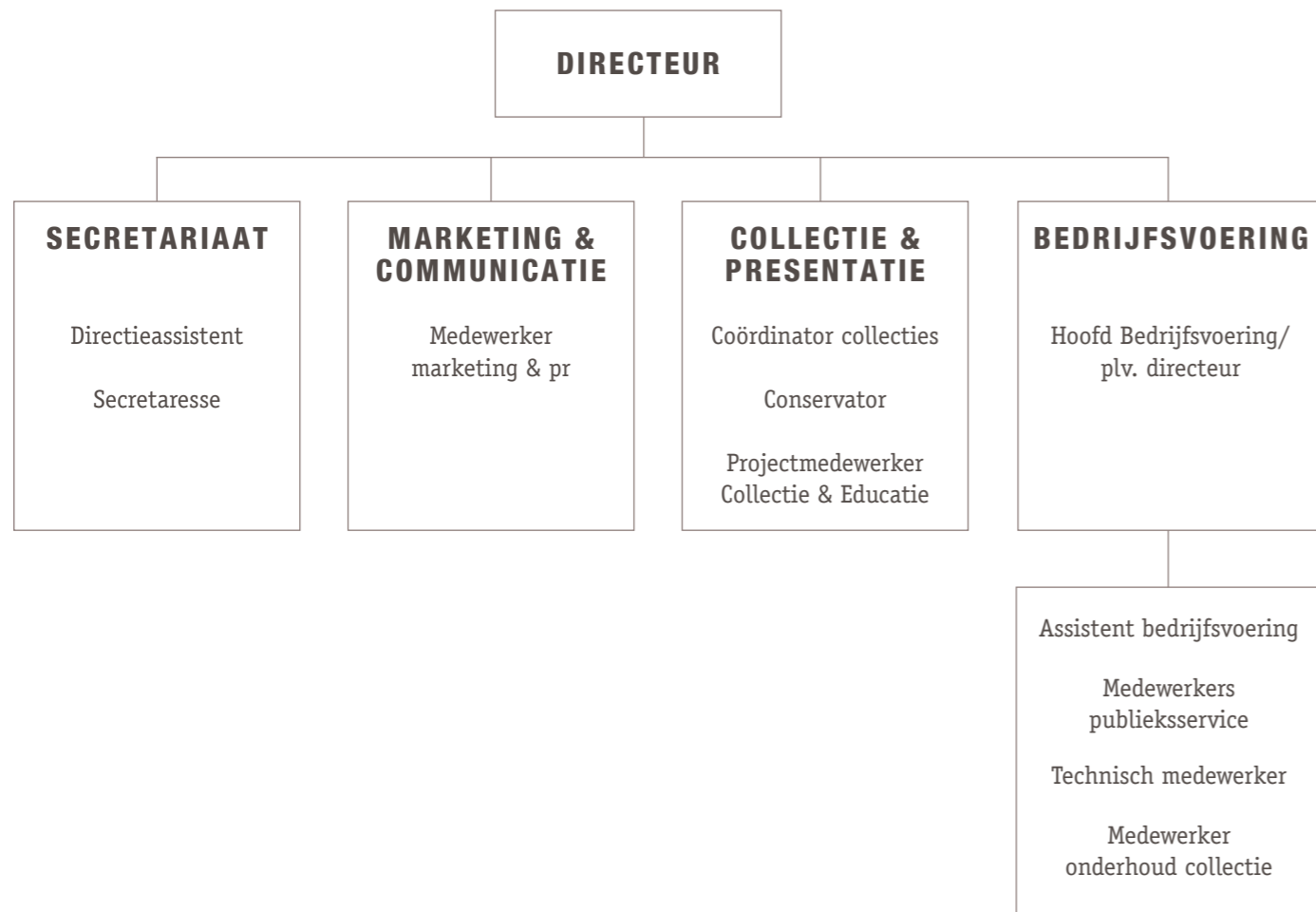
Uit dienst: Elze Berends, Damian Kapojos, Ingrid van Ittersum, Eline Voerman en Linda Trip.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage van Museum de Fundatie was in het verslagjaar 8,8 % (2010: 3,3%).

ORGANOGRAM

Katie Paterson, 'Light Bulb to Simulate Moonlight', onderdeel van de tentoonstelling 'Meer licht'

Zaaloverzicht tentoonstelling 'Meer licht' met werk van Gert Jan Kocken en Olafur Eliasson

...coru que non munda
bitur in syon. Exultate
in domino
...
Uerba amos qui fuit in
pastoralibus de thierie:
que vidit super israhel
in diebus ozie regis iu
da. et in diebus ieroboam
filij ioas regis israhel.
ante duos annos tere
monis. Et dixit. Duxit
syon rugiet: et de iherlm

Anno regni ioachi
...
Quorum i epl. ad thom
chorinthij su
acharia. Hu
militer ab a
tolis audierit verbi

Luce sunt in dispi
salute. Omne gra
...
Don ita
do est ap
grecos
integre
piunt.
fidem rectam sectam

Don ita
do est ap
grecos
integre
piunt.
fidem rectam sectam

Divinitatem dei et iost
...
Dicitur et
salomon
care dom
mini domini: et

FINANCIËN

Het financiële overzicht is gebaseerd op de jaarrekening 2011 van Stichting Hannema-de Stuers Fundatie. Op 30 maart 2012 is deze, voorzien van een accountantsverklaring, goedgekeurd door de leden van de Raad van Toezicht. Deze jaarrekening ligt ter inzage bij de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie.

Balans per 31 december 2011

ACTIVA (in euro's)	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Kunstverzameling	0	0
Verbouwing	109.263	139.680
Overige materiële vaste activa	60.208	85.628
	<u>169.471</u>	<u>225.308</u>
Vlottende activa		
Vorraden		
Vorraad publicatiemateriaal	28.333	39.004
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	87.818	14.333
Vorderingen inzake belastingen	9.879	32.298
Overige vorderingen en overlopende activa	124.924	143.941
	<u>222.620</u>	<u>190.571</u>
Liquide middelen	1.711.649	1.407.443
Totaal	2.132.074	1.862.326

Balans per 31 december 2011

PASSIVA (in euro's)	31-12-2011	31-12-2010
Eigen vermogen		
Algemene reserve	335.735	335.735
Reserve kunstankopen de heer Hannema	55.000	295.000
Reserve tentoonstellingsfonds	470.871	511.845
Reserve beveiliging	19.588	19.588
Reserve nieuwbouw	904.067	83.088
	<u>1.785.261</u>	<u>1.245.256</u>
Voorzieningen		
Voorziening onderhoud en beheer	14.210	14.210
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	89.671	100.896
Schulden inzake belastingen en sociale lasten	51.887	49.960
Schulden inzake pensioenen	13.570	0
Overige schulden en overlopende passiva	177.475	452.005
	<u>332.603</u>	<u>602.860</u>
Totaal	2.132.074	1.862.326

EXPLOITATIEREKENING OVER 2011 (in euro's)

Omschrijving	Werkelijk 2011	Begroting* 2011	Werkelijk 2010
Baten			
Bijdragen en subsidies	2.096.941	2.006.001	1.952.508
Entreegelden	395.509	300.000	452.508
Opbrengsten uit verhuur	62.818	60.250	55.912
Overige baten	959.886	500.000	896.422
Totaal baten	3.515.154	2.866.251	3.357.350
Lasten			
Personeelskosten	1.282.971	1.242.000	1.183.373
Huisvestingskosten	453.388	531.650	494.807
Kantoorkosten	69.527	71.300	64.737
Promotiekosten	75.318	78.000	83.378
Tentoonstellingskosten	598.961	548.600	558.282
Educatiekosten	89.080	12.500	62.533
Documentatie/collectiekosten	146.915	129.600	232.810
Overige algemene kosten	231.140	164.600	297.099
Afschrijvingen	57.837	76.000	82.844
Totaal lasten	3.005.137	2.854.250	3.059.863
Bedrijfsresultaat	510.018	12.001	297.486
Financiële baten en lasten	29.988	12.500	24.792
Totaal exploitatieresultaat	540.005	24.501	322.278

Bestemming van het resultaat 2011:

Aan algemene reserve	0
Aan reserve kunstaankopen de heer Hannema	-27.521
Herbestemming reserve kunstaankopen de heer Hannema	-212.479
Aan reserve tentoonstellingsfonds	-40.974
Aan reserve beveiling	0
Aan reserve nieuwbouw	820.979
	540.005

Ad* De begroting heeft geen deel uitgemaakt van de accountantscontrole

Serie 'Silk cut' van Rob Scholte, aangekocht met steun van de BankGiro Loterij

CONTACT

Museumlocaties

Kasteel het Nijenhuis, 't Nijenhuis 10, Heino/Wijhe
Paleis a/d Blijmarkt, Blijmarkt 18-20, Zwolle

Openingstijden

Kasteel het Nijenhuis
Zomerseizoen: maart - oktober di. - zo. 11 - 17 uur
Winterseizoen: november - februari do. - zo. 11 - 17 uur

Paleis a/d Blijmarkt di. - zo. 11 - 17 uur

Kantoor- en correspondentieadres

Museum de Fundatie
't Nijenhuis 10
8131 RD Heino/Wijhe

Tel: 0572 38 81 88
Fax: 0572 38 81 77

info@museumdefundatie.nl
www.museumdefundatie.nl

COLOFON

Tekst en productie: Museum de Fundatie

Van de werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie zijn de publicatierechten geregeld met Pictoright te Amsterdam,
© c/o Pictoright Amsterdam 2012.

Museum de Fundatie heeft er naar gestreefd de rechten van de illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot ons wenden.

Fotografie: Museum de Fundatie, Roy Beusker, Frank van Hienen, Hans Westerink.

Ontwerp: Stunned - Communicatie & Vorm, Zwolle

© 2012 Stichting Hannema-de Stuers Fundatie, Heino/Wijhe

